

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petiti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petiti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafkova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 63; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Alfonz XIII.

Obnova monarhije v Španiji

S sklepom Francove vlade so ra zveljavljeni vsi zakoni o izgonu bivšega španskega kralja in zaplenbi njegovega p remoženja — Na ta način hoče general Franco zagotoviti obstoj svojega režima in uvedbo fašizma v Španiji

PARIZ, 17. dec. »New York Tribune« objavlja v svoji kontinentalni izdaji daljše poročilo iz Burgosa, po katerem se je Franco na prigovarjanje Rima odločil za restavracijo monarhije v Španiji. Španska nacionalistična vlada je snoči ukinila oba zakona, s katerima so bile kralju Alfonzu XIII leta 1931 in 1932. odvzete državljanske pravice in zaplenjeno vse imetje v Španiji. Kakor znano se je kralj leta 1931 ob državnem prevratu v Španiji izselil in se odrekel tudi pravici do prestola. Kmalu nato

so mu bile odvzete s posebnim zakonom tudi vse državljanske pravice in končno je socialistični režim izdal še zakon, po katerem so bila zaplenjena vsa njegova veleposestva v Španiji in tudi vse ostale nepremičnine in premičnine na dvoru.

Omenjeni list poroča, da je Franco razen tega poslal v Rim posebno delegacijo, v kateri so hči nekdanjega španskega diktatorja Prima de Rivera, šef propagandnega oddelka falangističnega pokreta Dadruezo in književnik Montez.

Po načrtu nacionalistične vlade naj bi se pravica do prestola priznala 25 let staremu prestolonasledniku princu Juanu pod pogojem, da sprejme program španske falange. Kakor znano, teži falanga v Španiji za tem, da bi se obnovila nekdanja španska veličina ter oblast na morju in na kopnem. Falanga odklanja sleherni tuji vpliv v notranjopolitični razvoj v Španiji. Država sama naj bi se uredila po totalitarnem sistemu.

Viteški kralj Aleksander Zedinitelj

bi slavil danes svoj 50. rojstni dan

Hitler hoče kolonije

Prihodnji mesec bo po posebnem odposlancu zahteval v Londonu vrnitev bivših nemških kolonij

LONDON, 17. dec. e. Havas: Laburistični list »Daily Herald« javlja pod velikim naslovom, da bo kapetan Wiedemann prihodnji mesec prišel v London, kjer bo v imenu kancelarja Hitlerja zahteval kolonije. To bo prva direktna zahteva Nemčije. Čeprav so vse kolonialne države, tako Anglija, Francija, Belgija in Portugalska odklonile zahteve Nemčije, da odstopijo tudi le najmanjši del svojih kolonij ali onih, ki jih upravlja po mandatu Društva narodov, je Hitler trdno odločen, da to za-

devo razčisti: v Berlinu naglašajo, da so dovolj dolgo čakali Hitler sedaj ne bo več prošil in moledeval in tudi ne več čakal. Wiedemanna je poslal v London, da bo tam skušal prepričati angleško vlado, da Nemčija ne more živeti brez kolonij, zlasti ker potrebuje surovine. Dejstvo, da je bil kapetan Wiedemann izbran za to misijo, je dokaz, da nemška vlada postopa precej obzirno, ker ne želi izzvati odkritega konflikta z Anglijo, ki jo bo skušala pridobiti z raznimi drugimi koncesijami.

Nemške univerze v ČSR ostanejo Zaradi premalega števila domačih se morajo na njih vpisati dijaki iz Nemčije

PRAGA, 17. dec. e. Da se uredi kulturna vprašanja med Nemčijo in Češkoslovaško, je bilo definitivno sklenjeno, da bosta odslej še v naprej obstajali nemška univerza v Pragi in nemška tehnika v Brnu, čeprav so Čehi želeli da bi se ti visoki šoli glede na majhno število Nemcev v Češkoslovaški ukinili. Ker bi bilo na teh visokih šolah premalo dijakov, je bil, kakor javljajo tukajšnji listi, izdan nalog s strani nemških oblasti da se morajo vsi dijaki iz sudetskih krajev vpisati na praško univerzo oziroma na brnsko tehniko. Vpisovanje dijakov na teh dveh visokih šolah, ki bosta gojili nemško kulturo v Češkoslovaški, se že vrši in predavanja se bodo pričela v januarju. Vsi dijaki, ki so se že vpisali na druge univerze v Nemčiji bodo morali takoj prestopiti na praško univerzo ali pa na tehniko v Brnu. Poleg tega se vodijo tudi pogajanja o mnogih drugih vprašanjih vzajemnega kulturnega sodelovanja nanašajoča se tudi na obojestransko stališče tiska kakor tudi na kulturne in turistične zadeve. Ta pogajanja, ki se vodijo deloma v Pragi deloma pa v Berlinu bodo zaključena v začetku januarja in do tega roka je odgovorno potovanje dr. Chvalkovskega v nemško prestolnico.

Nemci na Slovaškem

PRAGA, 17. dec. e. V zvezi s kampanjo za volitve v Slovaški je zanimivo stališče,

ki ga bo zavzela pri teh volitvah nemška manjšina, katere vodja je dr. Karmasin. ki je obenem državni podtajnik v pokrajinski vladi in tudi drugače igra važno vlogo. Izjavil je, da bo nemška manjšina glasovala za kandidate slovaške ljudske stranke, toda definitivno stališče bo odvisno od tega če bo pokrajinska vlada tudi še v naprej zavzemala napram nemški manjšini tisto dobrohotno stališče, ki ga pričakuje od nje. Če tega ne bo, je rekel dr. Karmasin bomo našli drugo pot za uveljavljanje svojih zahtev in potreb. Na shodu v Bratislavi ki mu je prisostvovalo nad 10.000 ljudi so na koncu zapeli znano narodnosocialistično pesem Horst-Wessel-Lied.

Brody in Fencik bosta izročena sodišču radi veleizdaje

Praga, 17. dec. Parlamentarni imunitetni odbor je sklenil izročiti sodišču prejšnjega ministra bivše podkarpatske vlade in narodna poslanca Brodyja in Fencika. Kakor znano, je Brody, ki je obtožen zaradi veleizdaje, ker je hotel Podkarpatsko Rusijo odstopiti Madžarski, že delj časa v zaporih, dočim se je dr. Fencik posrečilo pobegniti na Madžarsko in je zdaj poslanec v madžarskem parlamentu, kjer vodi gonjo proti ČSR in za razdelitev Podkarpatske Rusije med Poljsko in Madžarsko.

Rumunija na novih potih Nova stranka naj združi vse dosedaj razcepljene politične struje v enotno obrambo nacionalnih interesov

Bukarešta, 17. dec. br. Vest o ustanovitvi nove enotne stranke nacionalne obnove je naletela v vsej rumunski javnosti na veliko odobravanje, ker upajo, da bo na ta način konec strankarskih razprtij in vpostavljen nacionalna sloga. Zlasti pozdravljajo ta ukrep glede na zunanje nevarnosti, ki groze Rumuniji zlasti s strani Madžarov, ki znova postavljajo svoje revizionistične zahteve. Pa tudi v notranjopolitičnem pogledu pomeni ustanovitev enotne stranke odstranitev velike nevarnosti, ki je grozila državi s strani fašistično usmerjene Zelezne garde.

Akcija za ustanovitev nove enotne stranke izhaja iz najširših političnih krogov. Številne ugledne osebnosti iz političnih in intelektualnih krogov so se obrnile na pravosodno ministrstvo, naj jim dovoli ustanovitev nove politične organizacije, »fronte nacionalnega vstajenja«. To prošnjo so podpisali vsi člani sedanje vlade, veliko število bivših ministrov, ki so bili člani bivših političnih strank, predstavniki bivše

socialistične stranke, bivši šefi generalnega štaba v pokoj, predsednik in več članov rumunske akademije ter ugledni novinarji. Med podpisniki so tudi najvidnejši zastopniki vseh ideoloških smeri. Treba je poudariti, da so med ostalimi tudi številne osebnosti iz Erdelja, ki so se prej pojavile na čelu narodno socialističnega gibanja. Prav tako pomembno je z moralnega vidika, da so ta akt podpisali tudi mnogi vojaški poveljniki in generalstabi oficirji.

Nova stranka bo takoj pričela s delom ter bo izvedla organizacijo po vsej državi, nakar bodo razpisane volitve.

V inozemstvu je naletela nova stranka na deljen sprejem. Dočim na eni strani pozdravljajo ta ukrep kot znak notranjega ozdravljenja, ki naj prepreči razvoj raznih ekstremnih struj, so pa drugod, na primer v Nemčiji, sprejeli novo rumunsko stranko z nezaupanjem in vidijo v tem poskus, da se prepreči nadaljnji vpliv ljudi, ki so organizirali Zelezno gardo in skušali spravi Rumunijo pod vpliv osi Rim-Berlin.

Splošno pa sodijo, da predstavlja ustanovitvi enotne stranke v Rumuniji važen preokret, čigar posledice se bodo kmalu pokazale tudi na mednarodnem področju.

Bukarešta, 17. dec. AA. Rador. Nj. Vel. kralj Karol je včeraj podpisal ukaz, ki določa rumunska poslaštva v Grčiji,

Turčiji in Jugoslaviji s 1. januarjem 1939 povišuje v veleposlaštva. To je v skladu s zadnjimi sklepi Balkanske zveze, ko so vse članice balkanskega sporazuma sklenile svoja poslaštva povišati v veleposlaštva.

Organizacija rumunske mladine Pod predsedstvom kralja je osnovana nova organizacija, ki bo nadzirala vzgojo mladine

Bukarešta, 17. dec. e. Da se izpopolni notranjopolitična preureditev države, je bil izdan tudi nov zakon organizacije mladine v okviru gimnastičnega društva »Straža Carej«, ki naj v bodočnosti zbere vso mladino v državi in jo vzgaja v duhu nove Rumunije. Ta zakon je spremenil organizacijo »Straža Carej« v državno institucijo, katere naloga je, vzgajati mladino v moralnem, nacionalnem in političnem duhu. V njej se bo zbirala mladina obeh spolov od 7 do 21 leta. Geslo te organizacije je: Zvestoba in delo za državo in kralja! Vrhovni poveljnik je kralj.

Karol, veliki stražar države. Vrhovni svet te organizacije je sestavljen iz predsednika ministrskega sveta, rumunskega patriarha, ministrov nacionalne vzgoje, narodne obrambe, notranjih del, financ, narodnega zdravja, ministra za narodno delo, za socialno zaščito, kmetijstvo in za javna dela ter predstavnikov socialne službe. Vojno osebe kakor tudi osebe ministrstva za nacionalno vzgojo bo obvezno sodelovalo pri organizaciji »Straža Carej«. Vse druge dosedanje mladinske organizacije so z istim odlokom razpuščene.

Italijansko-francoski spor bi utegnil postati mednarodni konflikt če ne bo po intervenciji kake tretje sile prišlo pravočasno do sporazuma

RIM, 17. dec. e. Francosko-italijanski spor se je zaostril, in to po tukajšnjem mišljenju ne zaradi neuspešnih diplomatskih intervencij, temveč zaradi tega, ker diplomacija še ni mogla stopiti v akcijo. Že je kazalo, da se bo novi francoski veleposlanik v Rimu Francois Poncet lahko lotil pogajanj za končno ureditev francosko-italijanskih odnosov, ko je nastal spor zaradi znanih manifestacij v italijanskem parlamentu. Te manifestacije so bile povod novim sporom, ki so popolnoma paralizirali vsako aktivnost francoskega diplomatskega predstavnika v Rimu. Kakor tudi prizadevanja italijanskega veleposlanika v Parizu Italijanska vlada se ne smatra odgovorno za manifestacije, ki so dale povod za spor s Francijo. In tako ni mogla niti precizirati svojih zahtev francoski vladi, ki pa s svoje strani tega tudi ni zahtevala od italijanske vlade, ker bi s tem dala iniciativno za pogajanja o vprašanih, ki so za njo izven vsake debate. V teh okoliščinah bi ta spor, lahko izzval razne spore v

Sredozemskem morju in s tem neposredno ogrožal splošni mednarodni položaj. Dejansko položaj ne daje podlage za izhodno točko za njegovo ureditev. V Rimu računajo s tem, da ta neizvestnost ne bo dobrodošla nikomur in zato čakajo, da bi se s katerekoli strani dala pobuda za pogajanja. Vprašanja, ki so za Italijo sporna, so za Francijo izven razprave in zato smatrajo da bi lahko ta vprašanja prinesla na diplomatska tla eventualna intervencija tretje sile, ki je tudi zainteresirana na Sredozemskem morju. To bi bila po mnenju Rima Anglija, ki pa je zaenkrat še rezervirana.

Londonski demanti

London, 17. dec. br. Reuter odločno demantira vesti, ki so bile razširjene v inozemskem tisku o tem, da namerava Chamberlain ob priliki svojega skorajšnjega obiska v Rimu predlagati Mussoliniju odstopitev angleške Somalije Italiji.

Letalo bo izpodrinilo avtomobil Senzacionalne vesti o novi vrsti letala, ki lahko pristaja na vsaki strehi

LONDON, 17. dec. e. Tehnični urednik »Daily Maila« objavlja v listu vest, da mednarodni strokovnjaki delajo v vsej tajnosti na konstrukciji letala, ki bi lahko poslovnemu Sloveku služilo v istem smislu kakor avtomobil, le da bi bilo štirikrat hitreje. Gre za helikopter, izum Avstrijca Kaula Harnerja. Helikopter je zgrajen tako, da se lahko

dvigne s strehe katerekoli hiše v središču mesta. Povprečna hitrost takega aparata bi omogočila poslovnemu Sloveku, da z največjo hitrostjo dospe iz londonskega predmestja v mesto in da lahko v eni uri preleti razdaljo iz Londona v Pariz. Letalo je mogoče poljubno dirigirati v razne smeri.

Mrzli val prodira v naše kraje V Mariboru je bilo davi 9 stopinj pod ničlo, v Ljubljani 4, v planinah pa že 15

Ljubljana, 17. dec. r. Mrzli val, ki prodira iz Sibirijske proti jugovzhodu Evrope, se najavlja tudi že v naših krajih. V vsej Sloveniji se je ponoči zjasnilo in zjutraj je zdrknilo živo srebro ponekod že globoko pod ničlo. V Ljubljani je bilo davi 4 stopnje pod ničlo, v Mariboru pa je padla temperatura že na 9 stopenj pod ničlo. V planinah so davi zabeležili že mraz okrog 15 stopenj pod ničlo, a živo srebro še vedno pada. Izgleda, da bo jutri glavni val mraza zajel tudi že naše kraje.

Dunaj, 17. dec. V pretekli noči je zajel mrzli val že vse alpejske pokrajine. Na Du-

naju je bilo še sinoči skoraj južno, ponoči pa je temperatura naglo padla. Davi je nastala poledica, kar je povzročilo mnogo nesreč in pravcati zastoj v prometu.

Budimpešta, 17. dec. br. V pretekli noči je zavladal po vsej Madžarski hud mraz. Temperatura se giblje med 10 do 20 stopenj pod ničlo.

Varšava, 17. dec. br. Mrzli val je zajel že vso Poljsko. Temperatura se giblje med 15 do 25 stopenj pod ničlo, v planinah pa so zabeležili tudi temperature do 35 stopenj pod ničlo.

Razlastitev Židov v Italiji

RIM, 17. dec. AA. Na predlog Mussolinija je ministrski svet odobril odredbe o izvrševanju zakona o nepremičninah, kakor tudi o industrijski in trgovinski delavnosti italijanskih državljanov, ki so Židje. Po teh odredbah so Židje — italijanski državljani dolžni prijaviti vse svoje nepremično premoženje, kakor tudi svoje tovarne oziroma industrijska podjetja itd. Imovina, ki presega mero, določeno za Žide, se mora prenesti na novo društvo, katerega naloga bo, to imetje kupiti, ga upravljati, zemljo obdelovati in postopoma prodati. Podjetja, ki delajo za narodno obrambo in v katerih je zaposlenih 100 ali več oseb, bodo postavljena pod posebno nadzorstvo. Lastniki teh podjetij smejo v določenem roku prodati takšno podjetje. Po določenem roku more država prevzeti ona podjetja, pri katerih je zainteresirana narodna obramba, dočim bodo vsa ostala prišla pod proviziorno upravo, ki jih bo postopno likvidirala.

Angleška intervencija za Žide v Berlinu

Berlin, 17. dec. AA. Reuter. Zvedelo se je, da bo angleška vlada po zgledu ameriške tudi posredovala pri nemški vladi zaradi protizidovskih zakonov. Nemško zunanje ministrstvo še zmeraj proučuje notno ameriške vlade.

Internacija litovskih politikov

Kovno, 17. dec. AA. Pat. Več voditeljev krščanske demokratske stranke in pristaveš Voldemarasa so ali zaprli, ali jih pa spodili v notranjost dežele ali pa so jih razdelili po koncentracijskih taboriščih. Med tistimi, ki so bili izgnani na deželo, je tudi bivši predsednik vlade Sistras, mladinski voditelj Delinakis. 12 dijakov pa so obsodili na denarno globo.

Eden se vrača iz Amerike

Newyork, 17. dec. AA. Reuter. Predno se je vrkal na parnik »Queen Mary« za povratek v Evropo, je bivši zunanji minister Eden izjavil, da je zelo zadovoljen s vsem, kar je videl in slišal v Ameriki.

Smrt italijanskega zgodovinarja

NEAPOLJ, 17. dec. AA. Tu je umrl v 85. letu svojega življenja senator Francesco Toraca, znameniti zgodovinar italijanske književnosti in bivši profesor na neapeljskem vseučilišču.

Trgovinska pogajanja med Poljsko in Rusijo

Moskva, 17. dec. br. V Moskvo je prišel direktor trgovinskega oddelka poljskega zunanega ministrstva Lihovsky, ki bo vodil trgovinska pogajanja z Rusijo.

Komunistična zarota v Iranu

BAGDAD, 16. dec. AA. Iz Teherana poročajo, da je iranska policija odkrila komunistično akcijo, katere tendenca se je jasno pokazala v nedavnem procesu proti komunistom. Poročajo, da so prišli primarija tukajšnje sovjetske bolnišnice in nekaj drugih zdravnikov. Policija jih obtožuje, da so špijoničili v korist Sovjetske Rusije ter vršili komunistično propagando v državi.

Borzna poročila.

CURIE, 17. dec. Beograd 10.—, Pariz 11.62, London 20.64, New York 442.125, Bruselj 74.475, Milan 23.25, Amsterdam 240.20, Berlin 177.25, Praga 15.10, Varšava 83.25, Bukarešta 3.25.

Jutri odpro novo šolo v Kranju

Kakšno je novo šolsko poslopje, ki se stroški zanj znašali okrog 5 in pol milijona

Ljubljana, 17. dec. Kranj je dobil veliko v resnici moderno šolsko poslopje za deško in dekliško šolo; jutri bo poslopje slovesno izročeno svojemu namenu Novo, primerno šolsko poslopje za ljudsko šolo je bilo v Kranju že dolgo potrebno in končno se je posrečilo dobiti kredit, kar ni bilo tako lahko. Pomisliti moramo, da samo stavbna dela v tej okoliščini stanejo 55 milijonov din, a prišteti je treba še izdatke za opremo, okrog 600.000 do 700.000 din.

Poslopje stoji na lepi parceli ob Tyrševi in Čopovi cesti (za pokopališčem) okrog 8.000 m² veliki. Na nji bodo najbrž še prihodnje leto sezidali še dve manjši poslopji, in sicer zdravstveni dom in stanovanjsko hišo za oba upravitelja deške in dekliške šole. Šolsko poslopje se deli v tri, med seboj ločena krila; šolska trakt, sama na sebi, namenjena za učilnice, sta povsem enaka, po talnem načrtu kvadratna, s stranico nad 20 m, in dvonadstropna. Veže ju enonadstropno upravno poslopje, ki ima tudi lepo, 20x11 m veliko telovadnico. Projektant je ing. arh. Emil Navinšek, ki si je pridobil lep ugled zlasti z načrtom za ljubljansko bežigradsko gimnazijo. Tudi kranjsko šolo je projektiral po istih načelih kakor ljubljansko gimnazijo. Prostor je izražen v resnici ekonomično in poslopje nima dolgih hodnikov, ki so pri starejših šolskih poslopih nekako potrebno zlo. Namestu hodnikov imata dvonadstropna trakti osrednje avle, ki služijo hkrati za stopnišče do prvega nadstropja in za prednje prostore učilnic. V drugo nadstropje drže stopnice ob zveznem traktu tako, da oba trakta pridobita v drugem nadstropju vsako po eno lepo dvorano. Vhod v učilnice je neposredno iz avle v prtiliču in v prvem nadstropju. Skupno je 18 prostornih svetlih ter solnčnih učilnic. Poslopje stoji v črti vzduha—zahod tako, da bodo solnčne vse učilnice in tudi veže.

V upravnem, ali zveznem traktu, sta tudi dve stanovanji za hišnike obeh šol. Telovadnica je zvezana s kopališčem in drugimi stranskimi prostori. Povsod v razdelitvi prostorov se kaže smotnost.

Zvezno poslopje je podklesano. Šola ima centralno kurjavo. V kleti je tudi zavešča pred letalskimi napadi kakor v vseh modernih javnih poslopih. Čeprav stavbni stroški znašajo okrog 5,5 milijona din, je Kranj dobil sorazmerno poceni krasno šolsko poslopje, če upoštevamo, da znaša zgradba ploščev okrog 1.800 m², da poslopje vzorno ustreza svojem namenu in da je zidano v resnici solidno. Slehera učilnica ima vodovod. Za učence so v avli stenske omarice, kamor bodo spravljali obutev in površnike. Zračenje učilnic bo zelo olajšano, ker ima šola smučna okna.

Ze samo gradivo, ki so ga uporabljali pri poslopiju, dokazuje, da je nova šola v resnici solidno zidana. Kleparji so rabili za svoje delo bakreno pločevino, krovci so krili streho z valovitim salinitom, zidarji so pa obložili obodno zidovje s kamnom. Bel, zlahten omet (terranova) daje poslopiju veselo, prijetno lice. Nova šola bo nedvomno eno najlepših, če ne celo najlepših poslopij v Kranju.

Vsa dela so opravili le domači obrtniki: zidarska, težajska in železobetonska dela, ki so zahtevala največ stroškov (proračun je znašal 2.780.000 din), je prevzelo z 11% popustom podjetje E. Tomažič iz Ljubljane.

Kranj bi najbrž zdaj še ne imel nove šole, če bi projektant ne rešil svoje naloge tako dobro kakor jo je. Po nekaterih drugih načrtih in proračunih bi stavbni stroški znašali okrog 7 milijonov din. Tako velikih stroškov bi občina najbrž ne zmogla in bi se še ne odločila za zidanje. Tako je pa Kranj dobil šolsko poslopje, kakršno potrebuje in ki najbolje ustreza sodobnim zdravstvenim in stavbarskim načelom.

DANES PREMIERA!

Predstave ob 16, 19. in 21. uri, jutri, v nedeljo, ob 10.30 uri dopoldne (po znižanih cenah) ter ob 15, 17, 19. in 21. uri

Nihče naj ne zamudi tega prekrasnega filma, ki bo ostal alchermu nezbrisano v spominu!

KINO UNION, tel. 22-21

Prekrasni film in zgodovinsko ozadje o postanku večne lepe pesmi skladatelja FR. GRUBERJA. Pesem človeško ljubezni, miru in spravi, ki bo zaorila že v par dneh po vsem svetu in odmevala tudi v Vaših srcih!

V glavnih vlogah PAUL RICHTER in ANNY HARTMANN

Tihna noč - blažena noč

Ta film prekaša po lepi vsebini, krasnih posnetkih in pevskih točkah nepozabna filma »KIRCHFELDSKI ŠUPNIKI« in »PATER VOJTEH«.

Vstopnice si nabavite v predprodaji, zlasti za predstave v nedeljo!

in pobegnil s tisočakom, politisočakom in stotakom in žepu.

Troha je tuja nekaj časa iskal po Logatcu in okolici, nato pa se obupan vrnil domov in prijavil sleparjo orožnikom v Srednji vasi. Kakor so oni ugotovili, je slepar na sličen način ogoljufal še več drugih kmetov v tamošnji okolici. Slepar je okrog 40 let star, črno oblečen, in na levo nogo šepa.

Med vasovanjem obstreljen

Brežice, 16. decembra Dne 24. novembra smo poročali o burnem nočnem dogodku na Zdobah, kjer da sta nasilna vasovalca Rožman Anton in Pajduh Mirko napadla posestnika Kolmana Blaža, posestnika na Zdobah tako, da se je slepar moral braniti z lovsko puško in da je v silobranu tudi proti obema napadalcema ustrelil, pri čemer je zadel Rožmana Antona v desno nogo.

V gornji zadevi pa smo bili žal povsem napačno informirani, ker nam poroča zastopnik Rožmana Antona in Pajduha Mirka g. dr. Drnovsek Janko, odvetnik v Brežicah, da se je pri tozadevni kazenski razpravi pri sreskem sodišču v Brežicah dogladalo baš nasprotno, namreč da sta bila Rožman Anton in Pajduh Mirko povsem nedolžna da tudi nista dala nikakega povoda Kolmanu Blažu, da bi bil moral streljati. Zato je bil Kolman Blaž tudi obsojen na 30 dni strogega zapora in na plačilo vseh odškodnine Rožmanu Antonu, pri čemer pa Rožman Anton in Pajduh Mirko seveda nista bila obsojena, ker zoper nju tudi ni bilo uvedeno nobeno kazensko postopanje.

Radi objavljamo to poročilo in damo s tem gospodoma polno zaodščenje, ker smo brez lastne krivde nasledili netočnemu poročilu.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 17. decembra Oni dan se je spizal tat v stanovanje skromnega mizarkega pomočnika Franceta Hlebsa in mu ukradel vse prihranjeno gotovino, v znesku 3500 din. — Delavki Mariji Grdadolnikovi v Hradeckih vasi je odnesel neko več moške in ženske obleke, precej perila, tri zlate prstane in žepno uro, v skupni vrednosti nad 5000 din. — Šivilji Miroslavi Mattinger je tat odnesel rjavo aktovko, v kateri je imela 5 zastavnih listkov na ime Marija Papec in tri pare koral. Mattingerjeva je odškodovana za 3000 din. — Iz kleti v Vilharjevi ulici 35 je tat odnesel za 1000 din perila, last carinskega uradnika Antona Koširja. — Iz stanovanja natakarevca Franc Zupančiča in Silvestra Sladiča na Tyrševi cesti je tat ukradel uro budilko in 200 din. — Dalje se je spizal nekdo v stanovanje Ane Koširjeve na Sv. Petra cesti 71 in odnesel zlat prstan z rubinom, vred 1500 dinarjev. — Izpred mekarne na Bregu je nekdo odpeljal monterju Alojziju štrusno zeleno pleskano kolo znamke »Fragie« s tov. št. 3806. Drugo kolo znamke »Ekselsior« je bilo ukradenemu čevljar-skemu mojstru Petru Laknerju in sicer iz gostilne Triglav na Celovski cesti 160. Ukradeni kolezi sta vredni 6100 din. Na gl. kolodvoru je včeraj malone prišel pod lokomotivo 71-letni postrešček Anton Lencič, stanujoč v Jenkovi ulici 2. Lencič je okrog 13.28 hitel s perona čez turo do kamniškega vlaka, pa ni opazil, da se pomika proti njemu prazna lokomotiva. Preden je mogel čez turo, ga je stroj že odbil in ga težje poškodoval na glavi in po životu.

Iz Celja

— Na zlato nedeljo 18. t. m. bodo trgovine ter frizerski in brivski saloni v Celju dopoldne odprti. — Božično lutkovno igranje »Peterčkov poslednje sanje« bo uprizorili lutkovni od Sokolskega društva Celja-matice v nedeljo 18. t. m. ob 10. dopoldne v Sokolskem domu v Gaherju. Obiščite lutkovno predstavo v čim večjem številu! — Č. Sneg. V Celju in celjski kotlini je začelo v petek zjutraj lahno snežiti. Snežilo je skoraj ves dan in do večera je bila zemlja pokrita s tanko plastjo prvega snega.

— Gledališka predstava na štefanovo. Pomladski Jadranske straže na drž. dekliški in deški meščanski šoli v Celju-besta uprizorila na štefanovo 26. t. m. ob 16. v celjskem gledališču Golivoe božično povesť s petjem »Peterčkov poslednje sanje« v režiji g. Josipa Tomažiča. Vstopnice so že v prodaji pri meščanskoskolski učiteljski gđ. M. Kernovi.

— Nesreča ne počiva. V rudniku Hudi jami se je ponesrečil v četrtek okrog 9. dopoldne 35 letni rudar Leopold Pernice ob Sv. Krištofa pri Laškem. Pri delu je padel nanj jamski voziček in mu zlomil levo nogo v stopalu. Pred dnevi je padel 46 letnemu progovnemu delavcu Jerneju iz Bukovja pri Laškem železniški prag na desno nogo in mu zlomil prste. V četrtek okrog 18. je neznan kolezar v Bezenškovi ulici v Celju povozil 78 letno vdovo po cinkarniškem delavcu Marijo Toplakovo z Lave. Toplakova si je pri tem nalomila desno nogo pod koleno. V sredo se je 38 letni drvar Josp Kolšek s Svetja nad Celjem v gozdu vseknil s sekuro v levo nogo in se hudo poškodoval. Istega dne se go 23 letni brezposelni pekovski pomočnik Jože Grlic iz Vitanja pri sekanju drv vseknil v zapestje in se močno poškodoval. Ponesrečeni se zdravijo v celjski bolnici.

— Nočno lekarniško službo ima od sobote 17. t. m. do vseh petka 23. t. m. kr. dvorna lekarna »Pri Mariji pomagaj na Glavnem trgu. — Č. Strogli ukrepi proti slinavki in parkijevki. Mestno poglavarstvo Celju razglasi: Dne 13. decembra 1939 je bila v mestni klinici ugotovljena slinavka in parkijevka na 1. tikcu, ki je b.

Val mraza nas je že dosegel

Ljubljana, 17. decembra Vsa čast vremenskim prerokom; včeraj smo se še posmehevali njihovim napovedim o bližajočem se mrzlem valu, a davi smo se že jezili, zakaj nas niso obvestili prej, da je pritisnil tako silovit mraz. Nič se še ni pripravljalo na zimo, niti smučarji letos niso gojili upanja, da se bo začela njihova sezona ali da se bo sploh začela. Prevečkrat so se že uračunali prejšnja leta.

Mrzli val nas je dosegel včeraj z drugim letošnjim vzorcem snega. Mislili smo, da nas bo dobro nebo vprav zasulo s snegom, kakor bi se spodobilo za božič in božično početjo, za čas zimskega tujkega prometa in našo smučarsko deželo. Burja je pa odnesla sneg in davi je ležalo bele mane le toliko, kakor da je zemlja le poslajena z njo. Zato je pa bilo vsaj pošteno mrzlo in burja nam je vprav pretipavala kosti. Ljubljancem so veliki zmiznolenci, kajti dopoldne jih je bilo skoraj polovico manj na ulicah kakor prejšnje vlažne dni, kdor je pa že moral na cesto, se mu je mudilo v pravem velestemnem tempu. Iz hiš si niso upale niti nekatere gospodinje, ki se sicer vedno žrtvujejo za zasebni blagor pri poklicnem pretipavanju živil na trgu. Da, mraz je zale pomemben činitelj, ki vpliva tudi na naše jedilne liste.

Zdaj je vprašanje, kakšne bomo imeli praznike. Zadnji čas je, da začnemo napovedovati vreme in delati načrte. Ljubljanci sicer praznujejo božič skoraj vsako leto za zapečkom, vendar bi praznovanje ne bilo tako prijetno in počitno, če bi ne delali prej načrtov najmanj o potovanju in Dalmaciji ali na severni tej. Kaže, da pred božičem ne bo več snežilo, kajti burja ne bo prenehala tako kmalu. Sicer se pa lahko vsaj tolažimo z vremensko spremembo pred božičem, če že nismo zadovoljni s tako krasnim solnčnim vremenom, kakršnega imamo danes.

Izpred obrtnega sodišča

IZUČEN ALI NEIZUČEN KAMNOSEŠKI POMOČNIK

Tone je bil zaposlen pri gradbenem podjetju kot kamnoseški pomočnik. Imel je po 5.50 din od ure pri 10 urnem delovniku. Med trajanjem službenega razmerja zaradi bolezni ni mogel dvakrat po 6 dni delati. Po izstopu je Tone zahteval plačo za vse dni, ob katerih ni delal, skupaj 660 din, katerih mu pa gradbenik ni hotel plačati.

Tone je tožil. Gradbeniku ni moglo iti v glavo, zakaj naj bi Tone dobil plačo, ko vendar ni delal. Ko pa je sodnik gradbeniku obrazložil določbo § 219 »b.r. z., da službojemnik obdrži po asjmanju 14 dnevem službovanju svojo pravico do plače, če je bil zaradi bolezni ali nezgode ne več kot en teden zadržan opravljati službo, je gradbenik izjavil, da plača mezdno za 12 dni, toda samo po 4 din od ure, ne pa po 5.50 din, češ, da imajo tako visoko mezdno samo izučeni kamnoseški pomočniki, Tone pa ni izučeni, zato je odškodnina po 4 din od ure primerna. Sodišče pa ni bilo njegovega mnenja, ampak ga je obsodilo po tožbenem zahtevku. Zakon pravi namreč, da obdrži službojemnik pravico do plače, torej do plače, kakršno je dobival do obolenja, oziroma kakršno bi bil dobival če ne bi bil obolen in bi bil opravljal delo. Ker pa je imel Tone dogovorjeno mezdno po 5.50 din na uro, mu gre za čas bolezni plača v isti višini.

OE MAGISTRAT ZAPRE RESTAVRACIJO

Lojzka je bila natakarka v restavraciji. Imela je 250 din plače na mesec ter hrano. Po odreditvi mestnega magistrata pa restavratore skozi en mesec ni smel obravnavati. Lojzka je bila tedaj en mesec brez dela in zaslužka, pač pa ji je restavratore dal ta čas hrano. Po preteku enega meseca je magistrat dovolil nadaljevanje obrata. Lojzka je zopet stregla goste in tudi dobivala plačo in hrano. Pri izstopu iz

službe je zahtevala plačo tudi za oni mesec, ko ni delala. Ker restavratore ni hotel plačati, ga je tožila.

Pri obravnavi se je restavratore branil plačati, češ, da Lojzka ni delala in ji tedaj tudi plače ne pristaja. Najbrž se je spomnil na pregovor, ki pravi: Kdor ne dela, naj tudi ne je. Sodnik pa je bil drugačnega mnenja in je obsodil restavratore v plačilo 250 din.

Razlogi: Po § 220 obr. z. gre službojemniku plača, če je bil ta pripravljeno opravljati službo, pa je bil v tem zadržan po službovadevinih okoliščinah. Dokazalo se je namreč, da je ta okolnost nastopila samo na restavratorevi strani; mestni magistrat je zato zapril restavracijo, ker gostilničar ni imel pravilne koncesije; šele ko si je to pridobil, je smel nadaljevati svoj obrt. Lojzka tedaj ni zadela nikake krivde, če je bila brez dela, zato je bil restavratore obsojen v plačilo.

Iz Ptuja

— Prvi sneg smo dobili v noči na petek. Snežilo je ves dan, vendar se je sneg sprotil topil, tako da so nastale same mlakuže.

— Proračun okrajnega cestnega odbora Ptuj za proračunsko leto 1939/40 je izgotovljen ter razglašen na uradni deski mestnega poglavarstva. Proračun izkazuje din 1.886.355 potrebnih in din 1.369.664 dohodkov. Primanjkljaj znaša din 516.691, ki se bo kril s cestno doklado. V proračunu je zlasti visoka postavka za gradbo novega železobetonskega mostu čez Dravico v znesku din 400.000.

— Zlata nedelja bo tudi v Ptuju, kakor razglasi Združenje trgovcev in bodo v nedeljo dopoldne v ta namen vse trgovine odprte.

— Napad z nožem. V ptujsko bolnico so pripeljali 39 letno posestnikovo hči Nežo Dogovšek iz Macja z veliko rano v trebuhu. Pri zaslišanju je izpovedala, da je imela ljubavno razmerje z nekim posestniškim sinom, ki ni ostalo brez posledice. Fant jo je začel polagoma zanamerjati, zato sta imela med seboj oster prepir, v katerem je njen bivši ljubček pograbil za nož in ji ga zabodel v trebuh. Stanje ranjenke je zelo kritično.

— Mestno poglavarstvo razglasi, da je računski zaključek za proračunsko leto 1937/38 izgotovljen ter občanom na vpogled v mestnem knjigovodstvu med uradnimi urami.

Po kmetih slepari

Ljubljana, 17. decembra. Orožniki iščejo po deželi premetenega sleparja, ki neusmiljeno izkorišča zaupljivost kmečkih ljudi. Pred dnevi je slepar prišel v Drago na Notranjskem, kjer se je zvečer zgledil pri posestniku Valentinu Trohi ter ga poprosil za prenočišče. Troha ga je res povabil v hišo in mu dal tudi večerjo. Po jedi so se, kakor je na kmetih navada, pričeli prijetno razgovarjati, pri čemer se je izkazalo, da je gost neznanek zgovoren in prav bistrega glava. Razgovorjal so se o vsem mogočem in je tujez pripovedoval najrazličnejše novice, kakršne le redko pridejo v oddaljene kraje na deželi. Troha je med pogovorom po tožil tučju, da ima na posestvu 150.000 din dolga in da ne ve, kako bi prišel do denarja. Tujez pa se je zaupljivo sklonil k njemu in mu namignil, da ne bo težko dobiti denar, ker ga zna delati. Troha ga je preprašeno pogledal, tujez pa je jel prepričevalno govoriti, da je že mnogim pomagal. Pravil je, da ima neke pri Logatcu spravljen film, na podlagi katerega mu je mogoče ponarejati tisočake. Politisočake in stotake, potrebne pa so mu tudi kemikalije, s katerimi trenutno ni založen. Tako je Troha zbežal tako, da je drugi dan poslal ženo Ivano v Cabar, kjer je nakupila po tujezovem naročilu ekstrakte papir in drugo. Ko se je vrnila, je tujez zahteval od Trohe originalen tisočak. Bankovec za 500 din in za 100 din. Ni pa takoj prišel z delom, izgovarjal se da mora dobiti tudi film, o katerem je pravil, da ga ima spravljenega pri nekem posestniku v okolici Logatca. Presvetoval je Troha, da sta skupaj odšla v Logatec, kjer se mu je pa premeteni slepar izgubil izpred oči.

SKJ, Beograd. Cena brošurici 5 din. Note naročate v pisarni Jugoslov. Sokol. matice v Ljubljani, Narodni dom.

Beležnica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 17. decembra katoličani: Lazar

JUTRI: Nedelja, 18. decembra katoličani: Gracijan

DANAS NJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Beli tiger, matineja »Pod senco glijotine« ob 14.15

KINO UNION: Tihna noč — blažena noč

KINO SLOGA: Zmagovalec

KINO MOSTE: Rose Marie

SOKOLSKA AKADEMIJA ob 20. v Sokolskem domu v šiški

DRUŠTVO »SOCA« predavanje dr. Branka Alujevića »o 20-letnem razvoju jugosl. socialne politike z vidika delovnega prava« ob 20.30 pri »Levu«

OFICIRSKI DOM: DRUŽABNI VEČER ob 21. v Zvezdi

MOTO-HERMESOV DRUŽABNI VEČER ob 20. pri Mikliču

LJUBLJANSKA SADJARSKA IN VRTNARSKA PODRUŽNICA: občni zbor ob 20. v gostilni pri »Mraku«

FILOZOFSKO DRUŠTVO predavanje univ. prof. dr. Ramira Bujsa iz Zagreba »Psihologija kot empirična veda« ob 18. v mineraloški predavalnici na univerzi

Umetniška razstava Kes-Maleš-Gorše v Jakopičevem paviljonu

PRIREDITVE V NEDELJO

KINO SISKI: Maryša

OSTALI KINEMATOGRAFI ISTI SPORED

POKOJNINSKI ZAVOD občni zbor ob 9. v Trgovskem domu

DEŽURNE LEKARNE

DANES N JUTRI: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kurat, Gosposvetska cesta 10. Bohinjske ded. Cesta 29. oktobra 31.

MESTNO DEŽURNO ZDRAV. SLUŽBO bo opravljali od sobote ob 8. zvečer do ponedeljka ob 8. zjutraj mestni zdravstveni svetnik dr. M. Franta, Poljanska cesta 15/II, telefon št. 32-84.

Iz Zagorja

— Zaslužen odlikovanje. Obveščeni smo, da je bil te dni odlikovan z redom sv. Save V. stopnje prikljubljani šolski upravitelj topliške šole g. Matija Pelko. Čestitkam se pridružujemo tudi mi, saj vemo, da je svojemu učiteljskemu zboru zgleden in tovariški predstojnik, zaupnik mu deci skrbno oču, ostalemu občinstvu pa vedno širokogrudno pripravljen prisločiti na pomoč, kadar sta potrebna njegov nasvet in pomoč.

— Razrešena je službovanja na topliški šoli z 20. t. m. gđ. Eliza Zgurjeva, ki je po lastni prošnji nastavljena na ljudsko šolo v Borovnici. Na novem službenem mestu ji želimo prav tako plodnih uspehov, kakor jih je žela pri nas, kjer se je posvečala izključno pouku z vso resnobo, natančnostjo in doslednostjo.

— Predaval bo v radiu o našem rudniku g. Arnost Adamič danes, v soboto ob 18.40 do 19. ure. Obračunal bo doslej malo znani razvoj rudnika in ostalo industrijo naše doline.

— Lep film, ki je letos navdušil tudi Ljubljano, in sicer »Beli jorgovanec«, bo v soboto in nedeljo predvajal naš kino.

— Obdaritev revnih otrok. Tudi letos bo društvo za varstvo otrok obdarilo lepo število najpotrebnejših otrok z novimi in trepnimi čevlji. Obdaritev bo v nedeljo 18. t. m. ob 9. uri dopoldne v Sokolskem domu. Letos je sicer prišlo v dolino zboljšanje, vendar pa je še vedno dovolj revščine.

— Pomanjkanje vode je gotovo problem, pri katerem vodovodnega upravnika ne zadene nobena krivda. Vzroke je treba iskati v precejšnjem povečanju novih instalacij, s katerimi načrt ni bil računal v zadostni meri. Slej ko prej bo treba zgraditi še en zajemalnik v Kotrežu, kjer je vode dovolj.

— Radijske motnje še vedno niso v zadovoljivi meri odstranjene, čeprav je poklicani strokovnjak nekatere motilce blokirati. Zgodilo se mu je, da je neki posostnik izjavil, da svojega aparata, ki povzroča neznosne motnje, ne bo pustil blokirati. Proti vsem, ki ne spoštujejo zakona, naj se postopa z isto brezobzirnostjo, kakršne se do radijskih poslušalcev polužeje sami.

— Meščanska šola še vedno nima zadostnega števila učitelstva in to kljub posredovanju ravnateljstva. Pouk je skrčen in dijaki imajo pouk samo vsak drugi dan, kar vzbuja upravičeno negotovnost staršev, ki jih skrbi napredek otrok. Prosimo, da se tem razmeram napravi konec.

SPORT

— Drsalčije v Planici pripravljeno. Planika je že uredila drsalčije ob svojem domu v Planici. Mraz zadnjih dni je stvoril gladko ledno ploskev, ki samo še čaka drsalcev.

— Smučarska šola. TK Skala, Jesenice, priredi na Ročič-Karavanke (2 uri od postaje Jesenice) ob 25. t. m. dalje smučsko šolo za začetnike in poseben oddelek za tekmovalce v alpskih disciplinah. Vodstvo šole ima g. Ciril Praček. Cena za pouk 100 din za osebo na 1 teden. Prijave sprejema TK Skala, Jesenice. Smuk!

D. K. S. R. Edinstvo obvešča vse svoje članstvo in simpatizerje kluba, da bo I. redni občni zbor drevi ob 20. v salonu restavracije »Keršič« na Celovski cesti 36. Odbor.

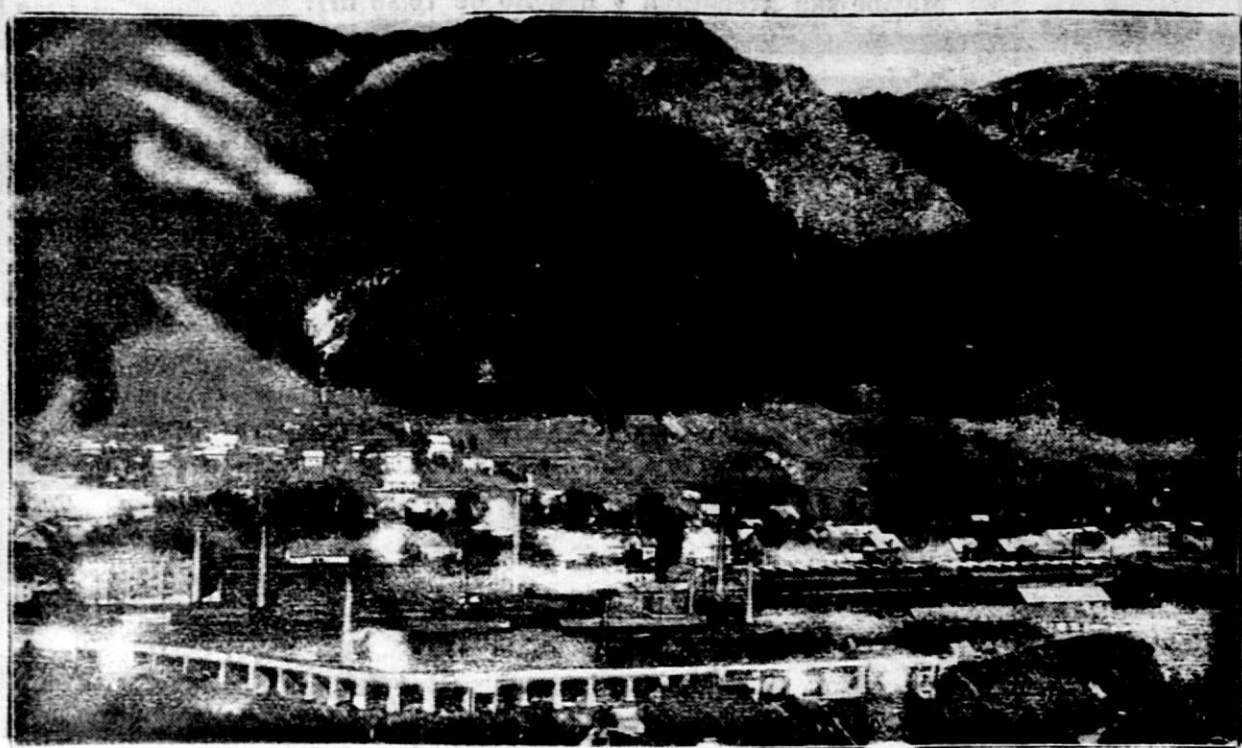
Iz Medvoda

— Uprizoritev veseloligr »Roksta«. V nedeljo 18. dec. ob 10. uri najbrž najboljšji igralci Sokolskega društva »Roksta« katero so želi doma gromen uspeh prirediti se smeja in do re volje, prireditelj razigrano, dramsno junake.

Velik razmah Jesenic

v zadnjih 20 letih

Kljub velikemu napredku pa čakajo mestni svet še važne gospodarske, socialne in kulturne naloge

Jesenice, 16. decembra. V tistih razgibanih letih, ko so gradili karavanski predor, ogromni kolodvor in bohinjsko železnico, se je pri preureditvi Jesenic zelo veliko grešilo in zamudilo. Na oblikovanje trga, na zgraditev dobrih in ravnih cest, na izdelavo mestnega regulacijskega načrta, na izgraditev vodovoda, cestnih prehodov, cestne kanalizacije in drugih pomembnih gospodarskih ter prometnih naprav takrat nihče ni mislil.

Vse to se danes hudo maščuje. Mesto nima strnjene in zakrožne oblike. Hiše stoje vsaka po svoje, kakor bi bile skregane med seboj. Kanalizacija je popolnoma odrekla. V deževnih dneh teče cel potoki po glavnih cestah in ulicah, ceste so vse razdejane, da v deževnih dneh tone v vodi in blatu, v vročih poletnih dneh pa se dušimo v prahu. Pred 30 leti bi se lahko vse temeljito uredilo, danes pa je to skoraj nemogoče, ker so zazidana obcestna zemljišča in da se ceste umikajo starim ograjam in brzojavnim drogovi.

Kljub takratnim velikim posredstvom pa so Jesenice v zadnjih dveh desetletjih lepo precvetale in rasle. Zgrajena sta bila Sokolski in Krekov prosvetni dom, povečana in modernizirana župna cerkev, zgrajeno veliko carinsko poslopje, v katerem so nastanjeni mestni uradi, dalje carinska prihižnica, lep gasilski dom, lepo število velikih trgovskih in stanovanjskih hiš, zrasle so cele mestne četrti ter nove ceste in pota v raznih smereh. Preurejene so bile železniški podvoz, izvršile rekonstrukcije cest, napravljene pločnikov, javnega šetališča ob Prešernovi cesti, napravljena cestna kanalizacija, ki pa slabo deluje, zgrajen nov vodovod, napeljana električna cestna razsvetljava in napravil med Gospodarske ceste in kolodvorom širok hodnik.

Tudi v sportnem in higienskem pogledu se je marsikaj lepega in potrebnega naredilo. Imamo eno veliko letno telovadnico, dve sportni igrišči, moderno urejen sta-

dion in zasebno, javnosti namenjeno kopališče. Iz središča mesta so izginile nekatere stare in nizke vaške hiše in na njih mestu so zrasle lepe in zidane trgovske hiše, ki delajo mestu precej lepši videz.

V gradnji je veliko mestno ubožno zavetišče v najlepšem kraju izven mesta, v načrtu je gradnja Delavskega doma in povečanje poslopja meščanske šole, zgrajitev poštne hiše doma za revno in slabotno dečo.

Poleg navedenih, obstojajo še tudi druge, za gospodarstvo in promet zelo važne naloge. Najbolj potrebno je asfaltiranje državne ceste, po kateri je vedno, posebnost pa v poletnih mesecih ogromen vozovi in avtomobilski promet. Ob Gospodarski cesti bo treba porušiti stare hiše, ki so cestnemu prometu v veliko napotje.

Teršanova hiša skoraj saka Gospodarsko cesto na dva čela, katere gornji del v trgovskem pogledu zelo zastaja za spodnjim. Treba bi misliti na ureditev tržnih prostorov, napraviti javna stranišča, nabaviti škroplilni avtomobil in zboljšati cestno kanalizacijo. Na merodajnih mestih bi treba pritiskati, da se zgradi nov most čez Savo Podmežaklo, da se sedanja ozka in vijugasta Jadranska cesta preuredi v moderno avtomobilsko cesto, ki bo vezala Zgornjo savsko dolino po najbližji poti z Bledom in Bohinjem.

Na cestnih križiščih in razpotjih bi treba namestiti kazipotne deske, da bodo tuji avtomobilisti vedeli usmeriti vožnjo, treba bi na najbolj vidnih mestih namestiti reliefe naših vasi, gora, jezer, planinskih in smučarskih domov itd.

Ne smemo pozabiti, da je na Jesenicah največji kolodvor v Sloveniji, da so Jesenice mednarodno cestno in železniško križišče, kjer izstopajo tujci vseh narodnosti, da so izhodišče za naš prelep planinski svet, vrata v romantično Zgornjo savsko dolino ter središče alpinizma in zimskega sporta.

vseh večjih krajih svoje poverjenike. Svoje publikacije pošilja deloma v zameno 43 društvom, časnikom, časopisom in posameznikom.

Iz popisa premoženja je razvidno, da znaša vrednost aktiv 944.005 din, vrednost pasiv pa 247.607 din. Dne 31. decembra 1937 je znašalo premoženje Slovenske matice 696.398 din. Med aktivami znašajo največje postavke vrednost zaloge knjig in hiše na Kongresnem trgu ter parcela po A. Knezovi ustanovi.

Zaključna bilanca izkazuje aktive 915.005 din in ravno toliko pasive. Račun izdatkov in dohodkov je znašal 204.369 din.

Poleg rednih knjig izdaja Matica tudi izredne, za katere je potrebna ločena evidenca o dohodkih in izdatkih. Slovenska matica je lastnica dvonadstropne hiše v dveh traktih na Kongresnem trgu, upravlja Knezovo ustanovo, za katero je kupila stavbno parcelo, in upravlja še druge ustanove in sklade. Račun založbe rednih knjig izkazuje izgubo 96.529 din. Stroški za izdajanje rednih knjig pa se poravnajo po večini z dohodki članarine. Čisti donos hiše znaša 58.363 din. Stroški za izdajanje Matičnih knjig so se morali poravnati tudi iz dohodkov hiše. Primanjkljaj pri izdajanju knjig v znesku 40.624 din je morala uprava poravnati iz čistega donosa hiše.

Krava in pes rešila tri otroke

Starejši mladoletnik zaradi štirih požigov obsojen na 3 leta robije

Novo mesto, 16. decembra. V Gornjem Vrhopolju pri St. Jerneju je 18. marca okrog 21. izbruhnil ogenj v kozolecu pos. Zagorca Janeza Ogenj je v dobi uri upepelil vse poslopje. Kozolec je bil lesen in krit s slamo, v njem pa je imel lastnik spravljene nekaj ajdovce in dva voza sena, kar vse je zgorelo hkrati s kozolcem. Kozolec, ki je bil dvojni, je stal v bližini gospodarskega poslopja in hiše ter je bila velika nevarnost tudi za to poslopje. Da se ogenj ni razširil na sosedna poslopja, so preprečili gasilci, ki so požar lokalizirali. Zagorc je imel nad 10.000 din škode. Dne 27. julija nekako ob isti uri pa je pri Zagorcu Janezu znova izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju, obstoječem iz hleva, pada in listnice. V gospodarskem poslopiju je imel Zagorc spravljene okrog 6000 kg sena ter okrog 300 kg čemenovce slame, kar vse je zgorelo z gospodarskim poslopijem vred. Zgoraj pa mu je tudi slamožrnica in vse gospodarsko orodje, spravljeno v tem poslopiju. Zagorc je pri drugi nesreči utrpel nad 20.000 din škode.

Ob drugem požaru so spali v kotu zgoraj hleva trije Zagorčevi otroci in sicer 10 letni sin Jože, 9 letni sin Janez in 5 letni sin Alojzij. Kakor je navada pri nas na kmetih, so šli otroci spat že v mraku, ponoči pa je zbudilo najstarejšega Jožeta iz spanja silno mukanje krave, lajanje psa in gaganje rac, ki so bile v hlevu. Ko se je Jože prebudil, je bilo v hlevu že vse svetlo. Skozi odprtino — skozi katero se nečeno v hlev, pa je že padala v hlev goreča slama, hlev sam pa je bil že pola dima. Takoj za Jožetom se je zbudil tudi njegov bratec Janez, nakar sta oba hitro jokljivala še brata Alojza in vsi so zbežali iz hleva in šli klicati očeta. To pa je bila tudi njihova sreča, kajti če bi Jožeta ne bilo prebudilo mukanje krave in lajanje psa, bi vsi trije v hlevu zgoreli.

Okrog polnoči dne 1. oktobra letos pa je nastal nenadoma požar na podu pos. Franka Jožeta. Od poda se je vnel tudi zidan hlev, pokrit s slamo. Podstrešje pa je bilo nabito polno slame. Vnel se je tudi svinjak, ki je pod isto šupo in tako so vsa poslopja pogorela do tal. Ogenj, ki je zajel svinjak, je zajel tudi blizu stoječi kozolec, ki je ravno tako pogorel. Velik požar se je naglo razširil tudi na hlev sosedu Hudoklina Karla, ki ga gasilci kljub največjemu naporu niso mogli rešiti. V pogorelih poslopijih je Franku Jožetu zgorelo 6000 kg sena in 4000 kg slame. V kleti so mu zgoreli trije prazni vinski sodi in 30 kokoši, ki jih niso mogli rešiti. Razen tega je zgorela slamožrnica in vse ostalo gospodarsko orodje. Franko je tedaj utrpel najmanj 50.000 din škode. Posestniku Hudoklinu Karlu pa je napravil ogenj škode za okrog 10.000 din.

Nenadni požari so vašane iz vasi Gor. Vrhopolja zelo razburili, predvsem se ker niso poznali vzrokov, ki so naptili neznanega zločina, da jim je upepeljaval imetel. Zato so vsi posestniki te vasi budno stražili svoja poslopja. Tako je šel 6. novembra posestnik Potočar Karol okrog devetih zvečer na stran in spetoma ogledal še okoli domače šupe. In videl je, kako je neki suhljast mladenič skočil s trama pri šupi proti njemu. Potočarju se je to zdelo sumljivo in je zavpil, kaj dela tam. Nato je pa pogledal v podstrešje, opazil pa ni nič sumljivega. Stekel je še kakih 20 korakov za neznanec in ko je prišel neznanec do domače hiše, kjer ima njegov oče svoj dom, ga je spoznal. Poklical je še dve priči Okičkega Jožeta in Baniča Janeza, katere je Potočar naprosil, da bi obkolila hišo in ugotovila, če je

bil 18 letni R. S. v resnici doma. Alarimirana je bila vsa vas in ljudje so šli zasledovat neznanca. Potočarjeva žena pa je v tem že videla, kako je padla iz podstrešja iskra, nakar so streho še enkrat dobro preiskali, pa zopet niso našli nič sumljivega. Kmalu pa je Okički Jože znova opazil, da je švignila izpod strehe iskra in je skočil za dotični tram ter potegnil izpod strehe tlečo gobo. Ko se je to dogajalo v podstrešju, pa je pripeljal Gorišek Jože 18 letnega slikarskega pomočnika R. S., ki ga vašani niso izpustili, temveč so poslali po orožnike. Po kratkem obotavljanju je R. orožnikom priznal, da je povzročil vse prej omenjene požare. Fant je bil takoj aretiran in odveden v zapore novomeškega okrožnega sodišča, kjer se je danes s zadevo bavil kazenski senat pod predsedstvom s. o. s. Božidarja Romiha. Obtoženi R. Stanko, ki je starejši mladoletnik, je pred sodniki kakor v preiskavi priznal vse štiri požige. Pojasnil je, da je požige povzročil vselej na isti način. V domačem čebelnjaku je namreč zažgal gobo, ki jo je odnesel v poslopja, katere je namerala zažgati. Ogenj je navadno nastal čez eno uro potem, ko je pustil na določenem nevarnem mestu tlečo gobo. V svoj zagovor je R. navajal, da je Zagorcu zažgal prvič, ker ga je nekdo zapodil od potoka s kolom in mu ni pustil, da bi se tam kopal. Drugič mu je zažgal, ker je slišal ljudi govoriti, da je prav, da je Zagorcu zgorel kozolec. Glede Franka Jožeta se je zagovarjal, da mu je zažgal pod, ker ga je nekdo zmerjal z božjim volekom. Pos. Potočarju Karlu pa je hotel zažgati gospodarsko poslopje zato, ker se vedno baha, kako stila je bogat. Sodišče je mladega požigalca obsodilo na 3 leta robije.

NOČNI NAPAD V DOLŽU PRED SODIŠČEM

V vinotoču Brulc Terezije v Dolžu ob Šmihel-Stopice so v nedeljo 2. oktobra popivali domači fantje, med katerimi je bil 27 letni pos. sin Stular Janez iz Dolža in Muren Janez. Kmalu pa je nastal v vinotoču med Murnom in nekim Vidicem Markom prepir in to zaradi malenkostnega zapitka. V prepir se je vmešal tudi Stular Janez in dejal Murnu, da naj bo tiho, ker sicer jih bo od njega še dobil. Okrog desetih zvečer pa je odšel Dular v družbi nekaterih fantov iz vinotoča in med potjo se je brez vsakega povišja zapodil v Murnu, ki je bil v tej gručti fantov. Muren je tedaj padel. Ko je vstal, je stopil za njim, da bi ga poklical na odgovor, zakaj ga je vrgel Komaj pa sta prišla, je že Stular Janez zamahnil proti Murnu in ga z nožem ranil na desni strani hrbta pod levo ramo, kakor tudi na desni strani glave. Prizadete poškodbe so bile smrtno. Rana na desni strani hrbta ob robu lopatice je segala v prsno duplino. Zaradi teh poškodb je pri Murnu nastopilo tudi septično stanje in je moral ležati v bolnici usmišljenih bratov v Kandiji več dni. Stular je pred sodiščem priznal, da je poškodoval Murnu Janeza z nožem, vendar pa vsako krivdo zanika in se zagovarja, da je dejanje storil v silobranu. Zaslišane priče pa so izpovedale, da je šel Muren za obtožencem. Priči Golobič Fr. in Kobe pa sta izpovedala, da je imel obtoženelec Murna Janeza tedaj, ko sta se spoprijela, pod seboj in da je slednjega rešil Kobe Jože s tem, da je obtoženelega Stularja Janeza dvakrat sunil s škornjem in ga tako zvalil z Murna. Sodišče je obtoženelega Stularja spoznalo krivim in ga obsodilo na 5 mesecev zapora in na povračilo stroškov povprečine, za bolečine bo pa moral plačati din 1000.

Kokoši in piščanci so bili v splošnem naprodaj po nespremenjeni ceni. Gospodinjje so se nekoliko oklevale, ali bi kupile ali ne. S proračuni še vedno niso na čistem.

Ponoči je pritisnil tako hud mraz, da je zelenjava na prostem začela zmrazovati. Prodajalke na trgu so morale dobro pokriti solato, da jim ni pomrznila. Zaradi tega je bil tudi zelenjadni trg nekoliko slabše založen kakor bi bil glede na bližajočo se praznike in tržni dan. V prvih tržnih urah zelenjava še ni bila v splošnem dražja kakor prejšnje dni. Vsekakor je pa treba pričakovati, da se bo zelenjava podražila še pred prazniki, ker kaže, da bo mraz trajal delj časa in da se bo še stopnjeval.

Danes je bil mnogo prehud mraz za prodajo krompirja na debelo na prostem in najbrž ne bomo imeli več prilike za večje nakupe pred pomladjo.

Z Ježice

Sokolova dramatika je kaj marljiva. Za Miklavža je g. C. Ramovž pripravil svojo mladinsko »Če mame ni doma«, ki pa naj se občinstvo upravičeno odklonilo. Sploh naj se že zaključni na sokolskem odru s plitkimi eksperimenti. Pač ni vsak za vse!

Višek povelja pa daje vse občinstvo igralcem veseloigr »Roksi« v režiji g. Rajka Kunaverja. Igra je bila vzorno podana, vloge dobro obvladane, sploh je bilo vse prvorazredno. Vendar sta bila William Harrington in zlasti Roksi gđ. Mira Martinškova izredno odlična v vsem. Pri našem Sokolu je bilo že mnogo izvrstnih igralcev, gđ. Martinšek pa jih je z »Roksi« vse presežla. Posebej naj omenimo tudi odlično podane vloge g. Mire Lenardičeve, g. Petra Kušarja ter Rajka Kunaverja, dasi tudi val ostali igralci zaslužijo vso pohvalo za dovršeno igranje. Na to igro, ki jo naši

igralci ponove v nedeljo 18. dec. ob 18. v Sokol. domu v Medvodah, je Sokol Ježica res lahko ponosen!

Občni zbor naše podružnice SVD je bil v sredo zvečer v šoli na Ježici ob precejšnji udeležbi članov. Podružnica ima zdaj že 129 članov! Letos je priredila dobro obiskan tečaj za vzgojo povrtnine, 5 strokovnih predavanj, 2 izleta v Italijo in 1 v Novo mesto. Prejela je din 2300 podpore, od tega je din 500 dala občina, ki doslej podružnice SPD ni podpirala. Za letos namerava podružnica prirediti tečaj za vkuhanje sadja in podružnično razstavo. Sedanjí odbor je bil ponovno izvoljen, vanj je vstopil na novo g. Šubelj Ignac. Za občni zbor glavnega društva je izvoljenih 8 delegatov. Sestavljen je bil na novo tudi 6 članski »vrtarski odtsek« podružnice. Novemu odboru je članstvo priporočilo, da se v bodoče močneje zavzame za pomladno in poletno škropljenje sad. drevoja, ker je najkoristnejše, a pri nas tudi najpovršnejše.

Karmah se poslavlja od Ljubljane

Ljubljana, 16. decembra

Po krajšem bivanju med nami bo prvi dni prihodnjega tedna zapustil Ljubljano naš znani in popularni grafolog Karmah. Obiskal bo še nekaj večjih jugoslovanskih mest, nato pa bo na povabilo vplivnih italijanskih osebnosti odpotoval na črno celino v Libijo ter tam proučeval vpliv tropskih bolezni na človekov rokopis in značaj. Po dotedanjih izglelih bo ostal Karmah v Libiji delj časa.

Kratkotrajno Karmahovo bivanje v Ljubljani je zbudilo precejšnjo senzacijo in sicer ne samo zaradi njegovih utemeljenih analiz različnih rokopisov in ugotovitev, ki so njegove kliente iznenadile, ampak tudi zaradi nekaterih njegovih zelo pomembnih člankov, ki jih je objavil »Jutro«, in v katerih je v dovoljenih mejah orisal značaj vodilnih evropskih političnih osebnosti na podlagi njihovih podpisov. Tako je med drugim analiziral na podlagi podpisov značaj italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, Windsorskega vojvodskega para, voditelja Nemcev Hitlerja, angleškega kralja Jurija, indijskega borca Mahatme Gandhija, filmske igralk Marlene Dietrichove in filmskega zvezdnika Clarka Gablea, svetovnoznane pisatelja Shawa, grške kneginje Helene, švedskega kralja Gustava, danskega kralja Kristijana, pokojnega Maršalka, pokojnega Atatürka, rumunskega kralja Karola, albanskega vladarja Zogua, generala Živkovića, maršala Hindenburga in drugih. Poleg analiz značaja teh pomembnih evropskih in tujih osebnosti je v svojem članku objavil tudi njihove originalne podpise, kar je prav tako zbudilo razumljivo zanimanje in senzacijo.

Bilo bi odveč iznova poudarjati velike sposobnosti grafologa Karmaha, saj ni več znan samo v svoji ožji domovini, ampak že v vsej Evropi in so o njem že najbolj znani znanstveniki objavljali obširne, zelo laskave ocene. Vse to potrjuje, da je njegovo znanstveno delo globoko utemeljeno in da se je naš Karmah s presenetljivim uspehom uvrstil med najboljše svetovne, res znanstvene grafologe.

Ob njegovem odhodu v Afriko mu želimo na polju raziskavanja, ki mu je zaupano, kar največ uspehov, prepričani, da se nam bo oglasil tudi z črne celine in nam sporočil uspehe svojega znanstvenega dela in druge zanimive izsledke, ki mu jih v Afriki nedvomno ne bo manjkalo.

Iz Kranja

Hotel „Stara pošta“ - Kranj

Vsak petek sveže morske ribe. — Na željo se dostavi tudi na dom.

Božično obdarovanje revnih tuberkuloznih bolnikov v Kranju. Odbor društva Kolo jugoslovanskih sester v Kranju, Vincencijeva družba v Kranju in Vincencijeva družba v Strazišču so za letošnje božične praznike obdarovale revne tuberkulozne bolnike kranjskega protituberkuloznega dispanzerja. Vsem blagim darovalcem se v imenu vseh obdarovancev najlepše zahvaljuje protituberkulozni dispanzer v Kranju.

NJEGOV POKLIC

Na podeželski cesti je zavozil avtomobilist v jamo, polno blata, tako da je moral poklicati kmeta, da mu je s konji potegnili avto iz nje. — Ali se pripeti kaj takega večkrat? — Je vprašal kmeta.

Da, večkrat, posebno zdaj poleti. Vi ste že peti, ki sem mu moral potegniti avto iz jame.

— Ze peti? — se je začudil avtomobilist. — Kako pa ugetegnate opravišati še svoje delo? Najbrž delate doma ponoči.

— Res je, vzgled, nosim namreč vodo v to jamo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ureditev Karlovške in Dolenjske ceste

Odgovor mestnega tehničnega oddelka na pritožbe nekaterih posestnikov

Ljubljana, 17. decembra

Ureditev Karlovške in Dolenjske ceste ni vseh nekaterim posestnikom, ki so svoje pritožbe pred kratkim objavili v našem listu. Mestni tehnični oddelk nam je pa poslal svoje mnenje, da so ti posestniki, kar se tiče širine cest, zares prav skromni, ker se jim zdijo zapadli del Dolenjske ceste pretirano široki. Z upoštevanjem tramvajskega varnostnega pasu je Dolenjska cesta tu široka samo 7,5 m, torej za dve široki vozili, a novi predpisi za državne ceste zahtevajo najmanj 7 m široko utrjeno prosto vozišče, inozemski predpisi pa celo 7,5 m. Hodnik je širok 5 m, toda ta cesta ga ima samo po eni strani. Gotovo hodnik ni preširok, ker je promet počevši zlasti od Ceste na dolenjski kolodvor proti mestu zelo močan. Ta promet se onkraj Karlovškega mosta takoj razdeli na desni in levo ter gre zlasti razmeroma malo vozil dalje v mesto po Karlovski cesti. Zato je tudi promet po Karlovski cesti znatno manjši nego po Dolenjski cesti, da je ta cesta že po regulacijskem načrtu iz leta 1898 ožja od Dolenjske ceste. Čez mero se pa mora Karlovška cesta zožiti zaradi starih poslopij, ki ne stoje v pravi regulaciji črti in je mestna občina s težkimi stroški morala pričeti razširjati Karlovško cesto zlasti na vzhodnem koncu na grajski strani, kjer ni hiš. Razen tega pa stoji stare hiše tako zverženo razmetane zlasti na vzhodni strani Karlovške ceste, da mimo njih ni mogoče speljati vsaj za silo zregulirane ceste, da bi bili vsi zadovoljni. Če naj bi regulacija upoštevala vse sosednje zgradbe, bi morala cesta ostati taka, kakršna je bila prej, torej z vsemi svojimi vijugami in padci v poglobljeni in prečni smeri.

Ker pa je bilo tako stanje popolnoma nevarno, je morala mestna uprava hkrati z obnovitvijo električne železnice vsaj za silo urediti tudi cesto samo. Pri tem se je držala srednje mere, da je ponekod nekoliko odkopala, drugod pa spet nasula. Kjer je bila potrebno ob zgradbah zasipanje, je mestna občina sporazumno s posestniki na lastne stroške napravila navpično izolacijo zunanjih sten proti talni vlagi. Poleg tega je občina preuredila mnogo vhodov, vvozov itd. ter deloma celo poglobila prelitke temeljev. Zaradi takih del in zaradi zavarovanja pa stara poslopja niso prav nič izgubila na prejšnji vrednosti in ni tudi nobene nevarnosti zanje. Le nekaj izjem je še na Karlovski cesti takoj na njenem vzhodnem koncu, ki imajo zelo pretirane zahteve. Mestna občina bi rada tudi pri njihovih poslopijih napravila potrebne in pametne preureditve ali zavarovanja ter zato hodnik ob njih še ni urejen. Vendar je upanje, da bo došen sporazum v korist posestnikov in javnega prometa.

Slovenska matica v letu 1937

Ljubljana, 17. decembra

V torek 20. t. m. bo redni občni zbor Slovenske matice za l. 1937 v društveni posvetovalnici na Kongresnem trgu št. 7. Na dnevnem redu je čitanje in odobritev zapisnika zadnjega običnega zbora, poročila funkcionarjev in slučajnosti.

Slovenska matica je izdala lani Kreftovo Veliko puntarjio, dramsko kroniko iz l. 1573 v petih delih v nakladi 3500 izvodov, Seliškarjeve Pesmi pričakovanja v nakladi 3600 izvodov, Kantovi Dve razpravi v prevodu Izidorja Cankarja v 3500 izvodih in Cervantesovega Don Kihota v prevodu Stanka Lebnja v 3800 izvodih.

Ob koncu leta je imela Slovenska matica enega pokrovitelja, 15 ustanovnikov, 54 društvnikov in 2986 rednih članov, skupaj torej 3056. Bivši društveni tajnik in večletni odbornik Albin Prepeluh je dne 20. novembra 1937 umrl. Razen večjega števila poverjenikov v Ljubljani ima Slovenska matica v Sloveniji in zunaj Slovenije v

Začetek božične konjunktore

Ljubljana, 17. decembra

Dober začetek je polovico uspeha, toda zdaj še ne moremo govoriti o dobrem začetku božične kupijske sezone, vendar vsaj upamo, da ne bo kupčija cvetela manj kakor prejšnja leta. Jutri se bo izkazalo, ko bodo ves dan vabile odprte trgovine, ali bomo v resnici smeli govoriti o dobri konjunkturi.

Danes je bil že nekoliko živahnejši promet na živilskem trgu, vendar so se nekatere gospodinjje izogibale trga zaradi mraza, odnosno so se vsaj izogovarjale na mraz. Precej živahno je bilo že povpraševanje po mlečnih izdelkih, ki se še v splošnem niso znatno podražili, a kaže, da se bodo, najbrž že v sredo, čeprav je blaga mnogo. Letos je napredaj tudi mnogo več medu za potice in gospodinjje ga kupujejo nekoliko bolj, ker so orehova jedra precej draga (28 do 30 din kg), med pa je povprečno po 18 do 20 din kg.

Na trgu je zdaj še poseben božični sem. Ob semenišču in stolnici je postavljeneh okrog 30 stojnic, dobro založenih po večini z okraski za božična drevesca in jasicima, a poezija se družijo zelo tesno s prozo, kajti na nekaterih stojnicah prodajajo pletenine, puloverje, nogavice in perilo. Za to blago se najbolj zanimajo deželani, med tem ko meščanske gospodinjje bolj zanima, po čem je perutina na perutinskem trgu. Danes je bilo perutine v resnici na izbiru. Napredaj je bila tudi celja jata pur bosanskega blaga. Prodajalec je ponujal za staro obleko, sicer se pa tu di ni branil denarja; 6 do 7 kg težki purani so bili po 90 din, torej ne posebno poceni.

DNEVNE VESTI

— Letošnjih vodnikov knjig je še nekaj izdovod na razpolago. Kdor si jih še ni nabavil, pa mora pohiteti, ker bo naklada v kratkem razprodana. Zato se nemudoma javite svojemu pošteniku, ali naravnost pisarni Vodnikov družbe v Ljubljani, Knafljeva 5. — Poverjenike, ki nam še niso prijavili članov in nakazali članarine, še posebej prosimo, naj to storijo čimprej, doslej se knjige ne na zalogi.

— Englebert Gangl v Pragi. V Prago je prišel včeraj popoldne prvi namestnik starostar Saveza SKJ Englebert Gangl, ki se bo udeležil danes in jutri posvetovanj Zveze slovenskega sokolstva. Z njim je odpohtoval tudi naš mednarodni telovadlec Jože Vadnov, ki ga bo operiral slovi kirurg prof. dr. Jirasek na kolenu, ki si ga je poskušoval pri celovadi na Vrhniki.

— Važno za Feniksove zavarovalce. Od 1. januarja 1939. bodo lahko Feniksovi zavarovalci v smislu odredbe zopet realizirali svoje zavarovalne police odnosno dobivali na nje posojila.

— Kontrola izvoza bo poostrelena. Zadnje mesece so skušali nekateri izvozniki spraviti v klirinške države izdelke tujege porekla, plačane v devizah. Zato obvešča Narodna banka vse zainteresirane, da brez njenega posebnega dovoljenja ni dovoljeno izvajati dovoljenj o zavarovanju valute za izvoz naslednjih predmetov: volnenega in bombažnega prediva, prediva iz jute in umetne svile, odpadkov od tkanin, kositar, nikla, rafije, surove jute, loja, voska, kokosovega olja, ribjega olja, jolenovke, surove gume, bombažnih odpadkov, mineralnih olj, gumiarabika, bakrenih izdelkov, solitra in kavčuka.

Samo še danes ob 20. uri in jutri ob 230, 430, 7. in 9. uri

ROSE MARIE

KINO MOSTE

— SUZOR zgradi velik sanatorij na Primorju. Včeraj popoldne je bila v Zagrebu seja ravnateljstva SUZOR-a. Na dnevnem redu so bile tekoče zadeve. Med drugim je bilo sklenjeno, da se zgradi nekje na Primorju velik sanatorij za zdravljenje kostne tuberkuloze.

Danes še povsod dobite lepe, dobre in poceni zimске sukneje in obleke. Dobite pa tudi še boljše. Toda oblačila **TIVAR** presegajo danes vse v kvaliteti, izdelavi in nizki ceni. — Največja in najbolj sortirana zaloga: ANTON BRUMEC, LJUBLJANA — Presernova ul. 54. NASPROTI GLAVNE POSTE. TIVAR OBLEKE ZA VSAKEGA IN OB VSAKI PRILIKI.

— Pripombe na uredbi o občinskih hranilnicah. Združenje bančnih in zavarovalnih društev v Novem Sadu je poslalo trgovskemu ministru pripombe k osnutku uredbe o občinskih hranilnicah. Združenje želi, da bi se naziv hranilnic temeljeval na bi se lahko posluževale vse kreditne ustanove, ki se pečajo s hranilničnimi posli. Vsaka občinska ali mestna kreditna ustanova naj bi imela v naslovu trdke označbo, iz katere je razvidno, da je last občine ali mesta.

— Tajnik londonske Trgovske zbornice v Splitu. Včeraj jutraj je prišel s Sušaka v Split tajnik londonske trgovske zbornice Stevens v spremstvu predsednika angleško-jugoslovske trgovske zbornice v Zagrebu Andresa Danes. Imel konferenco z zastopniki sušarske zbornice in drugimi gospodarskimi krogi, da naveže gospodarske stike med Jugoslavijo in Anglijo.

TIVAR OBLEKE, ZIMSKE SUKNJE SO DARILA TRAJNEGA VESELJA IN HVALEŽNEGA SPOMINA. NAJVEČJA IN NAJBOLJ SORTIRANA ZALOGA: ANTON BRUMEC, LJUBLJANA, NASPROTI GLAVNE POSTE, PRESERNOVA ULICA 54

— Premestitev. Po službeni potrebi je premeščen uradnik Poštne hranilnice g. Pavle Borštnik iz Ljubljane v Zagreb.

— Vinska razstava in sejem v Ormožu. Za vinsko razstavo in sejem, ki se vrši v torko 20. t. m. v Ormožu, je prijavljenih 167 vzorcev vin, po večini iz ormoško-ljutomerskega vinarskega okoliša, katera vina so znana po svoji odlični kakovosti. Kolikšna razstavljenega vina bo okrog 7000 hl. Vsakemu zainteresiranemu, trgovcu kot gostilničarju se nudi na tej razstavi najlepša prilika, seznaniti se s kakovostjo letošnjega vinskega pridelka, ter z majhnim trudom izbrati to, kar njegovi potrebi in okusu najbolj odgovarja. K obilnemu posetu vabi prireditelj Kletarsko društvo r. z. z. o. z. v Ormožu.

VELIKA GLASNIKOVA PRATIKA
10 izdaja 1939

— Maksimiranje cen za novo turistično sezono v Dubrovniku. Včeraj je bila v Dubrovniku konferenca zastopnikov Trgovske zbornice in gostilničarjev, na kateri se je razpravljalo o maksimiranju cen v gostinskih podjetjih za prihodnjo sezono v zvezi z uredbo o klasifikaciji gostinskih podjetij. Ugotovljeno je bilo, da se cene za prihodnjo sezono ne bodo mogle znižati, ker so mnoga živila podražila za 40% v primeri s cenami od takrat, ko je bil določen sedanji cenik. Vendar bodo pa skušali hotelirji znižati cene na realno bazo, kar računajo v prihodnji sezoni z znatnimi težkočami.

— Angleški admiral na lovu na divje koze v Hercegovini. Iz Sarajeva poročajo, da je prišel tja na lov na divje koze v bosanske planine angleški admiral Wels s štirimi bivšimi mornariškimi častniki in angleškim honorarnim konzulom v Dubrovniku kapitanom Hadžijem. Lovišče divjih koz v Bosni in Hercegovini je zelo bogato, saj jih je v njem okrog 2000. Admiral Wels je strasten lovec.

— Dva doma Jadranske straže — v Beogradu in Zagrebu. Oblastni odbor Jadranske straže v Beogradu je sklenil zgraditi dom JS, ki bo služil kot prehodno zavetišče članstvu in podmladku JS iz vse države. V domu bo tudi dvorana za predavanja, čitalnica in pomorski muzej. Dom bo služil kot pomorska ljudska univerza

in bo posvečen spominu blagopokojnega kralja Aleksandra I. Za to akcijo bo oblastni odbor porabil vse dohodke od izdanih, izdanih za 20letnico osvobodjenja našega Jadrana. Tudi zagrebški oblastni odbor namerava zgraditi v Zagrebu dom JS. Zagrebški dom bo služil podobnim svrham kakor beograjski. Najprej bo pa zagrebški oblastni odbor definitivno uredil svoj dom v Jelsi.

— »Kardordjević« prof. Orožna, letošnja poučna knjiga Vodnikove družbe, so bili — kakor nam poročajo od mnogih strani — v naši nacionalni javnosti deležni splošnega priznanja. Je to delo, ki ga mora prečitati vsak zavezanec Slovenec in Jugoslovane. Stane pa z Vodnikovo pratiko za leto 1939, Sorlijevimi »Večnimi vezmi« in Zupancem »Tretjim rodom« vred samo 20 din, a poštino 27 din.

Nova lekarna

V Devici Mariji v Polju je OTVORIL novo javno lekarno Mr. Ph. KRAUT IGOR.

— Tudi v Zagrebu je snežilo. Že v četrtek zvečer je zapihal v Zagreb sever in postal je hladno. Včeraj jutraj je bil pa Zagreb pobejen. Sneg je pa kmalu izginil, ker je bil moker, pomešan z dežjem. Malo več snega je zapadlo na Sijemenu, kjer je tudi temperatura padla pod ničlo. Najbolj navdušeni zagrebški smučarji so že oprtali smuči in jo mahali na Sijeme.

Trgovski ples v Ljubljani

7. januarja 1939

TRGOVSKI DOM

— Pod božičnim dreščem so lep, zanimiv, moderen in cenen dar knjige Vodnikove družbe.

— Knjiga »Živi izvir«, najaktualnejši izvirni zgodovinski roman, je najprimernejše božično darilo. Literarno razsodišče je knjigi priznalo letošnjo prvo banovinsko nagrado. Na razpolago v knjigarnah in pri založbi, Marmontova 11 (tudi na obroke).

— Ivanjkovi. Tukajšnja vinarska zadruška priredi svoj 14. vinski sejem in razstavo 10. januarja 1939 v tukajšnji dvorani pri kolodvoru Vina je treba prijaviti do 3. I. 1939. Letošnja vina se prav dobro razvijajo in so izredno harmonična — izvzemi tistih, ki so zelo rano brana. Cene so ugodne. Mi smo sredi ormoško-ljutomerskega okoliša in bo vsakemu zainteresiranemu dana prilika kriti svojo potrebo v ljutomerskih vinih, pa naj si bodo iz mešanik nasadov ali sortirana.

Zelo primerna
BOŽIČNA DARILA!
*
Velemanufaktura!

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA

— Po neurju poškovana banovinska cesta I. reda št. 14. Dravograd — Slonov Gradec — Velenje — Šostanj — Letus — Sv. Peter. V Sav dolini v odseku Huda luknja je popravljena v toliko, da je pri predvidni vožnji promet mogoč z zmanjšano brzino.

Sokolska mladina v Ljubljani vabi na
AKADEMIJO S PLESON
V SOBOTO, DNE 17. DECEMBRA 1938
ob 20. uri
v dvorani Sokolskega doma v Šiški

Jazz Buffet Ples

— Zveza za tujski promet v Sloveniji je za božične praznike pripravila izlete za Split, Dubrovnik, Sarajevo, Trst, Gorico in Idrijo ter Paris in Nico. Prijave sprejemajo vse biljetarne Putnika do 19. t. m. ob 10. dopoldne.

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI — TELEFON 41-79

ČEŠKI VELEFILM

MARYŠA

V glavni vlogi Jitka Stepišnikova. Predstave: jutri (v nedeljo) ob 3., 5., 7., in 9., in v ponedeljek ob 1/2 9. uri. Današnja predstava zaradi sokolske prosvetne akademije odpade.

SOKOLI! Posebite in podpirajte sokolski kido!

Prihodnji spored:
PUSTOLOVSKE MARKA POLA

— Zdravniška vest. Zdravnik v Zabnici pri Škofji Loki dr. Rudolf Oman je bil vpisan v imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 101 z dne 17. t. m. objavlja uredbo o izdajanju državnih obveznih vojnih dobrovolcem namesto agrarne zemlje, spremembe in dopolnitve v pravilniku o sredstvu za denaturiranje dehidriranega spirita, o kraju in načinu mešanja bencina z denaturiranim dehidriranim spiritom in o nadzoru nad mešanjem bencina in spirita, odločbo o delni razveljavitvi splošne pre-

povedi uvoza živih in mrtvih zajcev, kuncev in njihovih delov iz Češke in Moravske, tolmačenje pravilnika o natančnejših določbah za izvrševanje zakona o nadzoru nad živili, dopolnitev pravilnika o pristojbinah za dovolitve proizvajalca bioloških proizvodov, popravek v uredbi o običajnih hranilnicah in razglas o potrditvi proračuna Zbornice za TOI v Ljubljani za poslovno leto 1939.

— Proračun Zbornice za TOI v Ljubljani. Proračun Zbornice za TOI v Ljubljani za leto 1939 s preloženimi dohodki 3.790.142 din ter izdatki v znesku 3.783.459 din torej s preseškom 6683 din. Obenem je bilo odobreno, da se v kritje zborničnih potrebščin v letu 1939 odmerja in pobira 8% doklada od osnovnega davka, pridobine in družbenega davka, razen v primerih, v katerih se plačujejo v smislu zakona o pobiranju zborničnih doklad minimalni prispevki in sicer davkoplačevalci, ki plačujejo pridobino pavšalno, so dolžni plačati Zbornici letni prispevek, ki znaša, če delajo sami 10 din, če delajo z enim pomočnikom 15 din in če delajo z dvema pomočnikoma 20 din. Razen tega se bo pobirala 8% doklada na 50% minimalnega družbenega davka po drugem odstavku čl. 86 zakona o neposrednih davkih.

— Notarska vest. Predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani je določil Janku Horvatu za nastop službe javnega notarja na Vrškem dan 17. decembra.

— Odvetniška vest. Advokatu v Slovenjgradu dr. Josipu Lavriču je bilo ustavljeno izvrševanje advokature za tri mesece in sicer počenši s 15. decembrom 1938. Prevzemnik njegove pisarne je advokat v Šostanju dr. Jože Gorčar. Ustavitev izvrševanja advokature, izrečena proti advokatu v Dolnji Lendavi dr. Hermanu Strasserju, je bila preklicana in prevzemnik njegove pisarne razrešen.

— Nov grob v Ljubljani na Kongresnem trgu je včeraj popoldne za vedno zatisnila ob lastnica znane mlekarne v isti ulici gđc. Antonija Tavčarjeva. Pokojna je bila blaga ženska, prava dobrotnica siromakov, zlasti revnih dijakov. Pred davni leti že, ko se je preselila z doma v Starem dvoru pri Škofji Loki v Ljubljano. Je otvorila v znanj Bletweisovi hiši na Kongresnem trgu skromno trgovino, ki ji je kasneje priključila še mlekarino in vinotoko. Pokojna Tončka je dosegla starost 66 let. Pogreb bo jutri ob 14. izpred mrtvašnice veže v zavetišču sv. Jožefa na Vidovdanski cesti na pokopališču k Sv. Križu. Bodi ji ohranjen blag spomin, žaluzi jo ostalim pa naše najiskrenejše sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, mrzlo in precej stanovito vreme. Včeraj je snežilo v Ljubljani, Mariboru in Beogradu, po drugih krajih pa je deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 13, na Visu in Kumboru 12, v Dubrovniku 11, na Rabu 10, v Sarajevu 6, v Ljubljani 4,4, v Zagrebu 4, v Mariboru 1,5, v Beogradu 0,0. Davi je kazal barometer v Ljubljani 770,5. temperatura je znašala — 4,0.

— Ukradeni verižice. Iz poštnega vagona na progi od Celja do Zagreba je bil te dni ukraden manjši zavitek, v katerem je bilo 55 zlatih ovratnih verižic. Verižice, ki predstavljajo vrednost 7000 din, so bile še neizdelane in manjkajo še vsem zaopke. Uvedena preiskava je ostala brez uspeha.

— Harakiri vaškega razuzdanca. V vasi Maču blizu Varaždina si je prerezal v četrtek treh 39 letni Alojz Gabrovec. Njegova sosedna Neža je slabomurna, in ko je zanosila, je trdila, da je oče njenega otroka Gabrovec. Mož se je zbal posledic in sklenil končati si življenje. Vzel je velik kuhinjski nož in odšel z doma. Domači so ga našli končno na podstrešju v mlaki krvi. Imel je prerezan trebuh, iz katerega so mu izstopila čreva.

— Dva vaška pritlikavca. V Slavonski Brod sta pripela te dni iz Berlina dva pritlikavca Mato Malešević, star 48 let in njegov sorodnik Joco Dragun, star 42 let. Oba sta bila rojena v vasi Kobušci pri Slavonskem Brodu. Živita pa v Berlinu, kjer nastopata po varietetih. Joco govori pet, Maco pa sedem tujih jezikov.

— Osel pred sodiščem. Pred sarajevskim sodiščem se je zagovarjal včeraj osel. Ker se pa osel ne zna zagovarjati, če prav je pameten, ga je zastopal pred sodiščem njegov gospodar Meho Prndelič, ki moralno, gmočno in kazensko odgovarja zanj. Osel je namreč letos poleti pošteno ogrizel otroke v predmestju, ker so ga pretepali in obmetavali s kamenjem ter zbadali z dolgo iglo. Osel je dolgo potrpežljivo prenašal bolečine, slednjič se je pa obrnil in ogrizel najbolj krvoločnega otroka tako, da se je štiri mesece boril s smrtno ogriželo. Je še drugega otroka, ki je prišlo čil prvemu na pomoč. Sodišče je pa osla odločno njegovega gospodarja oprostil, ker se je samo branil.

— Ustrelili jo je, ker se ni hotela potiti z njim. V vasi Slekovec pri Slavonskem Brodu se je odigrala v četrtek zvečer ljubavna tragedija, ki je zahtevala življenje vaške lepote Danice Pivaš. Zanj je lažil sosedov sin Dušan Viduš. Danica ga pa ni marala, ker je bila zaljubljena v drugega. Ko mu je to povedala, je potegnil fant samokres in ustrelil dekleta v glavo. Potem se je pa sam prijavil orožnikom.

— Mlada lepota z malo maturo se je posvetila mesarski stroki. V Novem Vrbanju je napravila malo maturo lepa mlada Nemka, potem se je pa odločila za mesarsko stroko. Učila se je pri svojem očetu. Odbor vabi k temu važnemu predavanju vse, ki se želijo seznaniti s pravin bistvom, namenom in glavnimi uspehi moderne psihološkega dela. Vstop prost.

— Gostilna Martine, Zg. Šiška. Jutri pitani purani, pečeni na poseben način! Izbrana vina! Koncert! — Na Silvestrovo žrebanje noveletne sreče! Srečke brezplačno! Krasni dobinki!

— Društvo Soča opozarja svoje članstvo in prijatelje na zanimivo predavanje g. dr. Alujevića Branka, ki bo v soboto 17. t. m. ob 20.30 pri »Levu« ob 20 letnem razvoju jugos. socialne politike z vidika delovnega prava. Predavanje bo obsegalo kratak potek celokupne jugos. delovno-pravne zakonodaje, obravnavanje kot izraz velikih socialnih političnih smeri neposredno po svetovni vojni do danes in glavni reforme jugos. delovnega prava z glavnimi socialno političnimi posledicami. K temu poljudnemu predavanju, ki je namenjeno proslavi narodnega osvobodjenja, so vabljene vsi. Vstop prost.

— Prirojavalne težaje za krojače in krojačice v Ljubljani priredi kr. banska uprava v prostorni tehniški srednje šole. Interesenti naj priprave svojo udeležbo pisмено ali osebno najkasneje do 7. januarja.

Matineja ob 14.15 uri
Pesem ljubezni in žrtvovanja iz nemirnih dni velike francoske revolucije
v krasnem zgodovinskem filmu
Pod senco giljotine v gl. vlogi RONALD COLMAN
KINO MATICA 21-24. Bogat dopolnilni spored! Cene Din 2.50—6.50.
Matinejska predstava v nedeljo ob 10.30 uri!

Danes PREMIERA senzacionalnega pustolovnega filma v režiji genialnega mojstra Frank Capra in s sodelovanjem odličnih igralcev Warnerja Baxterja in divne Mylene Loy.
ZMAGOVALEC
Vsebinska tega filma predstavlja zanimiv socialni problem: Ali more zadovoljiti človeško življenje samo kopičenje imetja, ali pa so na svetu še druge večje vrednote?
KINO SLOGA, telefon 27-30 ob 16, 19, in 21. uri.

EDINSTVEN DOKUMENTARIČEN PRIKAZ MALAJŠKE DŽUNGLE v vsej svoji eksotični lepoti in mistiki boste doživeli v velikem filmu zagotene prirode

BELI TIGER
V glavni vlogi COLIN TAPLEY
PREMIERA

KINO MATICA 21-24 ob 16, 19, in 21. uri, v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Dopolnilni spored! Tednik!

Iz Ljubljane

— Iz Elektrikna ura na Karloviškem mostu, ki je bila odstranjena ob pričetku del za obnovitev dolenskega tramvajске proge, se prav v kratkem vrne na najprimernejše mesto. Zato je mestna uprava sklicala komisijo, da se prebivalstvo samo z uradnimi krogi posvetuje in določi najprimernejši kraj, kamor takoj spet postavijo električno uro, ki je res potrebna ob prihodu v mesto z dolenskih strani.

— Iz Računi za elektriki tork. Mestna elektrarna ljubljanska spremeni s 1. januarjem 1939 knjigovodstveni ustroj za izstavljanje računov za električni tok. Zaradi tega skoraj vsi odjemalci električne ga toka ne bodo dobili računov za celo mesečno porabo, marveč za nekaj dni manj ali več. Pri porabi toka za gospodinjstvo bo elektrarna to razliko v dnevih upoštevala. Hkrati mestna elektrarna ljudno opozarja odjemalce na redno plačevanje računov za električni tok takoj inkasntu.

— Iz Ob 60letnici skladatelja Antona Lavjovca je izdala Glasbena Matica ljubljanska antologijo njegovih del pod uredništvom skladatelja L. M. Škerjanca. Naslov zbirke je »Lavjovčeva čitanka«. Zbirka ima 2 dela. V prvem delu so članki o skladateljevem življenju in delu, ki jih je napisal L. M. Škerjanc, dalje bibliografija njegovih skladb, sestavljen je za arhivar Slavko Koželj in izpod peresa Božidarja Borca članek Antona Lavjovca kot kulturni ideolog. V drugem delu je probena cela vrsta njegovih samospisov za ženski zbor in dvoje del za klavir. Lavjovčeva čitanka stane 80 din in se naroča v pisarni Glasbene Matice ljubljanske.

— Iz Umrlji so v Ljubljani od 9. do 15. t. m. Dolinar Nežika, roj. Milnar, 58 let, žena vsi svetnik drž. žel. v p. Povhe Marija, roj. Klopčič, 36 let, žena gled. uslužbenca. Podberšek Franc, 62 let, žel. usl. v p. Frilan Frida, roj. Plohel, 65 let, žena odvetnika, Jerina Franc, 20 let dijak, Zabuškovec Maks, 36 let, sprevednik el. cest. žel., Juvancič Zvonko, 54 let, kapetan v p. in trgovce, Kranj, Dietz Pavla, roj. Benedit, 68 let, žena višjega kontr. min. pošte in telegrafa v p., Golob Rozalija, roj. Lunder, 90 let, vdova čevljar. mojstra in meščana, Mohar Alojzij, 9 dni, sin postranske, Gaberšek Terezija, roj. Camernik, 75 let, žena vpk. služitelja, Kovatič Franc, 94 let, čevljar, Savinšek Jera, roj. Skvarča, 83 let, vdova tov. delovodje, Oblak Marija, roj. Petercel, 76 let, vdova žel. delavca v p. — V ljubljanski bolnici so umrli: Korenčič Franc, 45 let, tiskar tisk. Merkur, Rohlek Franc, 30 let, delavec, Zg. Bernik, obd. Cerklje, Koprivec Ljudmila, roj. Vrtičič, 40 let, žena delavca kem. tov. Kokalj Anton, 39 let, delavec, Bišče, obd. Ihan pri Kamniku, šum Viktor, 16 let, sin posestnika, Krašnja pri Kamniku, Majcen Franc, 55 let, uradnik drž. železnice, Rakovec Miklavž, 9 dni, sin konzervatorista, Godec Franc, 52 let, delavec, Sostro, obd. Kresnice.

— Iz Ljubljanski Sokol obvešča in opozarja svoje članstvo in prijatelje na svoj tradicionalni Silvestrov večer, ki ga priredi dne 31. t. m. ob 20. uri v društveni telovadnici v Narodnem domu. Naj omenimo za danes le, da je spored skrbno sestavljen in izredno bogat ter bo presenetil vse obiskovalce. Na praznik Sv. Stefana 26. t. m. ob 16. uri pa priredi svoj sokolski del božično, na katero vabi starše, prav posebno pa še vse dobrotnike, ki so z bogatimi darili in prispevki omogočili to lepo mladinsko prireditev.

— Iz SRAJCE — KRAVATE — KARNICNIK — NEBOTIČNIK.

— Filozofsko društvo bo priredilo drevi ob 13. v mineralni predavalnici na univerzi svoje tretje predavanje. Predaval bo g. univ. prof. iz Zagreba in znani eksperimentalni psiholog dr. Ramiro Bujas o temi »Psihologija kot empirična vedda«. Odbor vabi k temu važnemu predavanju vse, ki se želijo seznaniti s pravin bistvom, namenom in glavnimi uspehi moderne psihološkega dela. Vstop prost.

— Iz Gostilna Martine, Zg. Šiška. Jutri pitani purani, pečeni na poseben način! Izbrana vina! Koncert! — Na Silvestrovo žrebanje noveletne sreče! Srečke brezplačno! Krasni dobinki!

— Društvo Soča opozarja svoje članstvo in prijatelje na zanimivo predavanje g. dr. Alujevića Branka, ki bo v soboto 17. t. m. ob 20.30 pri »Levu« ob 20 letnem razvoju jugos. socialne politike z vidika delovnega prava. Predavanje bo obsegalo kratak potek celokupne jugos. delovno-pravne zakonodaje, obravnavanje kot izraz velikih socialnih političnih smeri neposredno po svetovni vojni do danes in glavni reforme jugos. delovnega prava z glavnimi socialno političnimi posledicami. K temu poljudnemu predavanju, ki je namenjeno proslavi narodnega osvobodjenja, so vabljene vsi. Vstop prost.

— Prirojavalne težaje za krojače in krojačice v Ljubljani priredi kr. banska uprava v prostorni tehniški srednje šole. Interesenti naj priprave svojo udeležbo pisмено ali osebno najkasneje do 7. januarja.

ja 1939 banski upravi, VIII. oddelek, Erjavčeva cesta št. 12, kjer dobe tudi vse potrebne informacije.

— Iz Črna bela reduta — tradicionalna prireditelj Kluba Primorsk se bo vršila kot že objavljeno 1. februarja 1939 v vseh prostorih Zveze. Odbor.

— Iz Vodstvo po umetniški razstavi slupne gg. A. Kosa, Miha Maleš in France Gorše bo v nedeljo, 18. t. m. ob 11. Ker je razstava imela že v Beogradu tak uspeh, je vzbudila tudi veliko zanimanje med ljubljanskim občinstvom. Prostor so kurjeni.

— Iz Za dame in gospode moderen in higenijski brivski frizerski salon Mate Pilverič, Ljubljana, hotel »Slon« (Františkanska ulica).

— Iz Vrnite jim uro! Kurjevaščani so imeli javno električno uro na doljenjskem mostu in so jo tudi zelo potrebovali, kar se je izkazalo zdaj, ko jo vsi pogrešajo. Ko so obnovili doljenjsko progo, so porili tudi stare nosilce elektrovoda; na enem izmed njih je bila pritrjena ura, ki zdaj leži kdove kje. Čeprav je ura včasih počivala, se zdaj marsikomu toži po nji, zlasti tisti deželanom, ki bodisi zamude vlak, samo zato, ker ni ure, ali pa prihitne na kolodvor celo uro prej. Vrnite jim torej uro, saj čas v Kurji vsi nemir ne stoji, kakor bi se morda komu zdelo.

— Iz Podružnica SVD Šiška. V torek, 20. t. m. ob pol osmih zvečer bo predaval »O cvetlicah« naš vrtnar g. Čeh Ivan v ljudski šoli v Sp. šiški. Vabljene predvsem ljubitelji cvetlic.

— Iz Zahvala. Udeležence tečaja o negi otrok v mesecih november-december, o darovalce Domu kraljice Marije blago za perilo revnim otrokom. Plemenitim darovalkam se uprava srčno zahvaljuje.

— Iz Planinci, pridite v čim večjem številu na zanimivo predavanje Slovenskega planinskega društva, ki bo v torek 20. decembra ob 20. v Beli dvorani hotela Union na Miklošičevi cesti. O gorski divjadi bo predaval g. dr. Herfort Joža ob predavanju skioptičnih slik. Vstopnice za predavanje so na razpolago v društveni pisarni SPD, Aleksandrova cesta 4/1.

— Delavsko pevsko društvo »Cankar« priredi v počastitev spomina pisatelja Ivana Cankarja koncert moškega in mešanega zbora pod vodstvom g. Perka v sredo 21. t. m. v mali filharmonični dvorani. Začetek točno ob 20. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

— Iz Psihografolog Karmah sprejema obiske vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 19. popoldne v Hotelu Soča, Sv. Petra c. v Ljubljani.

— Iz V ponedeljek 19. t. m. ob 18.15 bo prva letošnja produkcija ljubljanskega državnega konservatorija. Produkcija se vrši v proslavo 20letnice zedinjenja in bo imel radi tega kratko uvodno besedo ravnatelj g. Betetto. Koncertni spored produkcije pa obsega dela slovenskih skladateljev. Na produkcijo opozarjamo. Spored dobite v knjigarni Glasbene Matice.

— Iz Zvezniški strokovno filmsko predavanje. Oblastni odbor Udruga jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani priredi strokovna filmska predavanja v kinu »Sloga« jutri in v torek ob 14.30. Program je za vsak dan drugačen. Obravnavajo se tehnično strokovni filmi iz železniške stroke (smov, ki je bila objavljena v »Glasniku« in v letakih v službenih jedilnicah). Dostop imajo vsi železničarji.

— Iz Lutkovni oder Sokola I na Taboru uprizarji v nedeljo dne 18. t. m. ob pol 18. pravilčno štiridejansko »Jurček pri kralju vetrov«. Krasne dekoracije in lutke. Obiščite našo predstavo — zadovoljni boste. Vstopnice dobite lahko v pisarni Sokola I v nedeljo ob 11. do 12. ure. Lahko tudi telefonično.

— Iz Film »Tiha noč, blažena noč« v kinu Union. Glede na bližnje božične praznike prikazuje od danes naprej kinu Union krasen film, ki nam v svoji vsebini pred očajo zgodovinsko ozadje o postanku ene najpopularnejših božičnih pesmi »Tiha noč, blažena noč«, pesmi skladatelja Fr. Gruberja. V filmu nastopata v glavnih vlogah priljubljeni Paul Richter in lepa Anny Hartmann. Lepa vsebina, krasni pokrajinski posnetki in dobra igra v filmu so odlike, ki bodo dosegle to, da bo film ugajal najšir

Potovanje rib na Jadranu

Zanimivo predavanje prof. Rafaela Bačarja na večeri Jadranske straže

Ljubljana, 17. decembra. Jadranska straža je predsedništvu priredila v prostorih restavracije »Zvezde« svoj prvi družabni večer, združen s predavanjem prof. Rafaela Bačarja »O potovanju rib na Jadranu«. Pred predavanjem, ki so ga spremljali skiptične slike, je pozdravil člane in članice predsednik g. Josip Pogacnik, ki je vabil k še številnejši udeležbi na večerih »Jadranske straže« v letošnji sezoni.

Predavanje prof. Bačarja je bilo zelo zanimivo, saj tako malo poznamo morje in življenje v njem. Že od nekdaj so se ljudje zanimali za ribja potovanja, posebno ribiči. Ne iz gole radovednosti, ampak iz krute potrebe po vsakdanjem kruhu. V prejšnjih časih pa ni moglo priti do temeljitih raziskavanj v tej smeri in sicer zaradi nerazumevanja splošnih pogojev za ribje selitve. Ko so se začeli ustanavljati posebni zavodi za raziskavanje morja in življenja v njem, so šele začeli spoznavati globlje vzroke teh potovanj.

V Jadranu se je začela doba temeljitejših raziskavanj šele z ustanovitvijo »Oceanografskega inštituta« v bližini Splita. Najbolj znane selitve so v Jadranu sardine, sardale, jegulje, osliči, tuni, polande, skuše in ugotice. Druge ribe se sicer ob času dristivne premikajo v določeni smeri, vendar ne na velike daljave.

Vzroki selitev so zunanji in notranji. Raznoroženi nagon je od notranjih vzrokov najbolj očitni. Zunanji vplivi na potovanja rib pa je toliko, da jih je težko kontrolirati, ker se vpliv posameznih činiteljev ne more posebej preizkusiti. Vidi se pa v splošnem, da na nekatere ribe vpliva predvsem množina kisika, na druge toplota, na tretjo skupino selivk slane soli. Lep primer za prvo skupino rib je losos. Ob času zoritve rib je presnova v njegovem telesu bolj živahna in je treba za to več kisika. Avtomatično se pomika k virom

bolj kisane vode. Tako pride k ustju rek in od tod naprej prav do izvirkov. Tam se šele drsti. Ličinke niso več tako občutljive in grodo nazaj v morje.

V Jadranu je lep primer za drugo skupino rib sardina in sardale. Obe sta navsezadnje na vodo, ki ima temperaturo od 12 — 23° C. Obe se drži samo v toplih tokovih. V mrzlih dobah izginejo v globlje plasti, kjer voda brani zanje primerno temperaturo. Pojavijo se zopet na površini, kadar so na površju bolj tople struje. So bolj občutljive za toplotne spremembe vrtenice ali skuše. Tudi ne prenesejo tokov z manjšo slano vodo. Najbolj zanimivo je poglavje o tunih. V Jadranu, vsaj v severnem delu, se tuni ne dristijo. K nam prihajajo v večjih množinah pred in po dristitvi, zgodaj spomladi in jeseni, ko sledijo v svoji požrešnosti skupinam drugih rib. Tudi tuni so občutljivi za mrzlo in manjšo slano vodo. Takih plasti se izogibajo.

Največja uganka pa so nam še sedaj potovanja naših jegulj v Atlantski ocean, kjer se dristijo v globinah okoli Bermudskih otokov. Jegulja ne mara svetlobe in premrzlih vod. Za to je posebno občutljiva. V toplih jenskih nočeh se začne premikati v smeri večje toplotne proti ustju rek, od tod v temne morske globine, kjer potuje proti toplim morskim tokovom v smeri največje toplotne. Tako mesto je v bližini Bermudov. Tam ostane in se drsti. Njene ličinke napravijo obratno pot proti Evropi. Vendar niso samo zunanji vzroki tisti, ki vplivajo na to dolgo potovanje. Najbolj vplivajo tudi podedovani nagoni.

Za naše ribiče je poznavanje selitvenih poti zelo pomembno. Čim bolj pozna ribiči navedene ribe, tem lažje jim sledijo. Danes današnja ribarstva na našem Jadranu potrebuje 40—50 milijonov dinarjev letno. Lahko bi pa po novih metodah in poznavanju poti rib selivk dobili iz morja še mnogo več, kakor dobivamo doslej.

govoru, zato je zahtevalo 10 priš in ugotovilo vse okoliščine, da bi se razne bojevitosti vinjenih fantov. Skočili so si v las, trepetajoč pri mirni arboritose, Bajc je izšel pokojnega Pograjca. Najbrž je že tedaj dozoril v njem sklep, da je prilika za obračun s Pograjcem, kajti priče so povedale, da sta se še pred leti stopila in od tega časa nista bila več prijatelja. Bajc je zapustil gostilno in počakal v bližini Pograjca ter ga napadel.

Branilec dr. Fetič si je predvsem prizadeval, da bi opozoril sodnike na vse okoliščine, po katerih je sklepati, da obtožene ne more biti odgovoren za svoje dejanje zaradi alkoholne zavesti po zavžitju šmarnice. Sodilce je upoštevalo samo to, da je bil Bajc vinjen.

Bajc Anton, ki je delavec na Jesenicah, si je pridržal rok za izjavo ali sprejema kazni. Očitno je bil presenečen sprito tako stroge kazni. Tri leta robove niso mlačne solze, toda noč je treba iztebiti, uboje, to namotno našega naroda, je treba omejiti. Pijanost je po naših zakonih še vedno ojašljiva okoliščina. Kadar bo po zakonu pijanost obtežila okoliščina, bo morda številno smrtnih žrtv noža in kola manjše.

Ugodnega dne je šel obtoženi Bajc k Pavlu Korpičniku na obisk. Tam se je zbral več fantov, med njimi je bil tudi pokojni Pograjc. Fantje so pili in se razgovarjali mirno. Dva fanta sta sedela pri mizi s klobukom na glavi, ostali so bili gologlavi. Zaradi dveh s klobukom pokritih glav se je začel prepir. Eden izmed

fantov je rekel: Zakaj bi ne bili vsi odkriti pri nazi! Ta beseda so razvneli bojevitosti vinjenih fantov. Skočili so si v las, trepetajoč pri mirni arboritose, Bajc je izšel pokojnega Pograjca. Najbrž je že tedaj dozoril v njem sklep, da je prilika za obračun s Pograjcem, kajti priče so povedale, da sta se še pred leti stopila in od tega časa nista bila več prijatelja. Bajc je zapustil gostilno in počakal v bližini Pograjca ter ga napadel.

Branilec dr. Fetič si je predvsem prizadeval, da bi opozoril sodnike na vse okoliščine, po katerih je sklepati, da obtožene ne more biti odgovoren za svoje dejanje zaradi alkoholne zavesti po zavžitju šmarnice. Sodilce je upoštevalo samo to, da je bil Bajc vinjen.

Bajc Anton, ki je delavec na Jesenicah, si je pridržal rok za izjavo ali sprejema kazni. Očitno je bil presenečen sprito tako stroge kazni. Tri leta robove niso mlačne solze, toda noč je treba iztebiti, uboje, to namotno našega naroda, je treba omejiti. Pijanost je po naših zakonih še vedno ojašljiva okoliščina. Kadar bo po zakonu pijanost obtežila okoliščina, bo morda številno smrtnih žrtv noža in kola manjše.

Ugodnega dne je šel obtoženi Bajc k Pavlu Korpičniku na obisk. Tam se je zbral več fantov, med njimi je bil tudi pokojni Pograjc. Fantje so pili in se razgovarjali mirno. Dva fanta sta sedela pri mizi s klobukom na glavi, ostali so bili gologlavi. Zaradi dveh s klobukom pokritih glav se je začel prepir. Eden izmed

govoru, zato je zahtevalo 10 priš in ugotovilo vse okoliščine, da bi se razne bojevitosti vinjenih fantov. Skočili so si v las, trepetajoč pri mirni arboritose, Bajc je izšel pokojnega Pograjca. Najbrž je že tedaj dozoril v njem sklep, da je prilika za obračun s Pograjcem, kajti priče so povedale, da sta se še pred leti stopila in od tega časa nista bila več prijatelja. Bajc je zapustil gostilno in počakal v bližini Pograjca ter ga napadel.

Branilec dr. Fetič si je predvsem prizadeval, da bi opozoril sodnike na vse okoliščine, po katerih je sklepati, da obtožene ne more biti odgovoren za svoje dejanje zaradi alkoholne zavesti po zavžitju šmarnice. Sodilce je upoštevalo samo to, da je bil Bajc vinjen.

Bajc Anton, ki je delavec na Jesenicah, si je pridržal rok za izjavo ali sprejema kazni. Očitno je bil presenečen sprito tako stroge kazni. Tri leta robove niso mlačne solze, toda noč je treba iztebiti, uboje, to namotno našega naroda, je treba omejiti. Pijanost je po naših zakonih še vedno ojašljiva okoliščina. Kadar bo po zakonu pijanost obtežila okoliščina, bo morda številno smrtnih žrtv noža in kola manjše.

Ugodnega dne je šel obtoženi Bajc k Pavlu Korpičniku na obisk. Tam se je zbral več fantov, med njimi je bil tudi pokojni Pograjc. Fantje so pili in se razgovarjali mirno. Dva fanta sta sedela pri mizi s klobukom na glavi, ostali so bili gologlavi. Zaradi dveh s klobukom pokritih glav se je začel prepir. Eden izmed

govoru, zato je zahtevalo 10 priš in ugotovilo vse okoliščine, da bi se razne bojevitosti vinjenih fantov. Skočili so si v las, trepetajoč pri mirni arboritose, Bajc je izšel pokojnega Pograjca. Najbrž je že tedaj dozoril v njem sklep, da je prilika za obračun s Pograjcem, kajti priče so povedale, da sta se še pred leti stopila in od tega časa nista bila več prijatelja. Bajc je zapustil gostilno in počakal v bližini Pograjca ter ga napadel.

Branilec dr. Fetič si je predvsem prizadeval, da bi opozoril sodnike na vse okoliščine, po katerih je sklepati, da obtožene ne more biti odgovoren za svoje dejanje zaradi alkoholne zavesti po zavžitju šmarnice. Sodilce je upoštevalo samo to, da je bil Bajc vinjen.

Bajc Anton, ki je delavec na Jesenicah, si je pridržal rok za izjavo ali sprejema kazni. Očitno je bil presenečen sprito tako stroge kazni. Tri leta robove niso mlačne solze, toda noč je treba iztebiti, uboje, to namotno našega naroda, je treba omejiti. Pijanost je po naših zakonih še vedno ojašljiva okoliščina. Kadar bo po zakonu pijanost obtežila okoliščina, bo morda številno smrtnih žrtv noža in kola manjše.

Ugodnega dne je šel obtoženi Bajc k Pavlu Korpičniku na obisk. Tam se je zbral več fantov, med njimi je bil tudi pokojni Pograjc. Fantje so pili in se razgovarjali mirno. Dva fanta sta sedela pri mizi s klobukom na glavi, ostali so bili gologlavi. Zaradi dveh s klobukom pokritih glav se je začel prepir. Eden izmed

govoru, zato je zahtevalo 10 priš in ugotovilo vse okoliščine, da bi se razne bojevitosti vinjenih fantov. Skočili so si v las, trepetajoč pri mirni arboritose, Bajc je izšel pokojnega Pograjca. Najbrž je že tedaj dozoril v njem sklep, da je prilika za obračun s Pograjcem, kajti priče so povedale, da sta se še pred leti stopila in od tega časa nista bila več prijatelja. Bajc je zapustil gostilno in počakal v bližini Pograjca ter ga napadel.

Branilec dr. Fetič si je predvsem prizadeval, da bi opozoril sodnike na vse okoliščine, po katerih je sklepati, da obtožene ne more biti odgovoren za svoje dejanje zaradi alkoholne zavesti po zavžitju šmarnice. Sodilce je upoštevalo samo to, da je bil Bajc vinjen.

Bajc Anton, ki je delavec na Jesenicah, si je pridržal rok za izjavo ali sprejema kazni. Očitno je bil presenečen sprito tako stroge kazni. Tri leta robove niso mlačne solze, toda noč je treba iztebiti, uboje, to namotno našega naroda, je treba omejiti. Pijanost je po naših zakonih še vedno ojašljiva okoliščina. Kadar bo po zakonu pijanost obtežila okoliščina, bo morda številno smrtnih žrtv noža in kola manjše.

Ugodnega dne je šel obtoženi Bajc k Pavlu Korpičniku na obisk. Tam se je zbral več fantov, med njimi je bil tudi pokojni Pograjc. Fantje so pili in se razgovarjali mirno. Dva fanta sta sedela pri mizi s klobukom na glavi, ostali so bili gologlavi. Zaradi dveh s klobukom pokritih glav se je začel prepir. Eden izmed

govoru, zato je zahtevalo 10 priš in ugotovilo vse okoliščine, da bi se razne bojevitosti vinjenih fantov. Skočili so si v las, trepetajoč pri mirni arboritose, Bajc je izšel pokojnega Pograjca. Najbrž je že tedaj dozoril v njem sklep, da je prilika za obračun s Pograjcem, kajti priče so povedale, da sta se še pred leti stopila in od tega časa nista bila več prijatelja. Bajc je zapustil gostilno in počakal v bližini Pograjca ter ga napadel.

sedaj Jugoslovanski klub ljubiteljev sportnih psov. 22. maja 1924 Klub ljubiteljev brakov, sedaj Jugoslovanski klub ljubiteljev brakov. 4. marca 1926 Klub ljubiteljev jamarjev s sedanjim imenom Jugoslovanski klub jabečarjev in terjerjev, 25. novembra 1929 Društvo brak-jabečarjev, 30. oktobra 1930 Društvo prijateljev pasa (Kinološko društvo v Zagrebu), v aprilu 1932 Kinološki klub v Beogradu in kot zadnje 3. oktobra 1937 Udruženje ljubiteljskega pasa za dunavsku banovinu v Somboru.

V prvih letih po prevratu in ustanovitvi prvih dveh treh organizacij je bila vez med posameznimi društvi prisrčno prijateljska, to se je strokovnih zadevah naslanjalo več ali manj na inozemske organizacije (n. pr. Avstrijsko kinološko zvezo na Dunaju). V Bruslju je pa obstajala že dolgo pred svetovno vojno organizacija, ki je združevala kinološka združenja raznih narodov. To je mednarodna kinološka zveza, ki nosi uradni naslov: Fédération Cynologique Internationale (F.C.I.), v kateri pa morejo biti vključene samo vseh državne zveze ali savezi kinoloških društev ali klubov v državi. Pokazala se je tedaj potreba, da se obstoječa društva in klubi v državi združijo v skupno organizacijo, kateri bi potem bila dana možnost pristopa kot član F.C.I. V letu 1924 so se pričele priprave za ustanovitev takega saveza ter je bil dne 1. oktobra 1925 ustanovljen Jugoslovanski kinološki savez (JKS), ki je javni predstavnik za vse Jugoslavijo. V JKS so vključena vsa prej navedena kinološka društva ali klubi ter poleg teh tudi Zveza lovskih društev v dravski banovini. Jugoslovanski kinološki savez je bil 25. februarja 1929 sprejet kot asociiran član, a je od 2. aprila 1936 federativni član F.C.I. v Bruslju.

S tem se je naša država uvrstila v pogledu kinologije kot enakovredna med svetovne države, v katerih je kinologija že od nekdaj razvita.

Najvišje priznanje pa uživa Jugoslovanski kinološki savez s tem, da je od 23. marca 1934 pod stalnim pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča Andreja.

Teodor T. Drenig.

Spominska knjiga Državne tehniške srednje šole

Izdalo jo je ravnateljstvo za zaključek jubilejnih svečanosti

Ljubljana, 17. decembra. V juniju letošnjega leta je obhajala Drž. tehniška srednja šola v Ljubljani pomemben jubilej — petdesetletnico obstoja. Zavedajoč se ob tej priložnosti obistoja, razstavila je v šolskih izdelkih učencev, ki je bila še izpopolnjena s praktičnimi izdelki delavnic in ateljevov. Vzorno organizirana razstava je vzbudila mnogo zanimanja po vsej Sloveniji, saj je nudila verno in izčrpano sliko delovanja in udejstvovanja tega največjega strokovnega srednjšolskega zavoda. Kot zaključek raznih jubilejnih svečanosti je ravnateljstvo izdalo posebno spominsko knjigo, ki je izšla ravno te dni, ko je minilo 50 let od dne slovesne otvoritve zavoda.

Obširna, res okusno opremljena spominska knjiga obsega štiri obsežne dele. Prvi del prične s temeljitim orisom zgodovine zavoda od ustanovitve do današnjih dni, obsega pa tudi splošno zgodovino razvoja obrtnega šolstva pri nas. Temu obširnemu poglavju sledi natančen pregled ustroja zavoda, ki drži pod skupnim naslovom »Drž. tehniška srednja šola v Ljubljani« sledijo šole: tehniška srednja šola, delovodska šola, moška obrtna šola, ženska obrtna šola in banovinska šola za glasbilo. V nadaljnjih poglavjih je strokovno orisano delovanje in organizacija posameznih oddelkov in oddelkov. Nadaljnja poglavja opisujejo šolsko zgradbo oziroma poslopje ter nudijo obširen pregled frekvence učencev. Poseben spis obravnava potoče socialno vprašanje šolskih študentov in podpor. Prvi del zaključujeta natančna seznama vsega učnega osebja, ki je v se poučuje na zavodu ter seznam absolventov in absolventk. Drugi del obsega tako aktualne spise, ki razpravljajo o raznih načelnih vprašanjih, nanašajočih se na socialno in stanovsko razmerje absolventov posameznih oddelkov. Spis »Visokošolski študij in absolventi tehniške srednje šole« posega globoko v načelno razmatranje tega vprašanja. Nadaljnji spisi govorijo o pomenu in namenu strokovne organizacije diplomiranih tehnikov, o udejstvovanju absolventov delovodskih šol v praksi in o zgodovini stremjenja Slovencev po visoki umetnostno-obrtni šoli, po samostojni popolni umetnostni akademiji. Zaključuje pa poglavje o zgodovini razvoja ženskega obrtnega šolstva v dravski banovini ter o pomenu tega šolstva za povzdigo žene.

V tretjem delu je članek o pregledu obrtnega in industrijskega nadaljevalnega šolstva pri nas ter spisi, ki obravnavajo namen, delovanje in vpliv bivših in še obstoječih strokovnih zavodov obrtne in industrijske smeri pri nas. Poseben spis nudi pregledno sliko o delovanju Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani v smeri pospeševanja obrta s prirejanjem strokovnih tečajev itd.

Zaključni del knjige obsega podoben pregled obrtnega in tehniško-industrijskega šolstva z navedbo vseh strokovnih zavodov in njih oddelkov, ki se nahajajo širom naše države.

Iz navedenega kratkega pregleda člankov in razprav je že razvidno, kako velikega pomena za pravilno umevanje položaja in namena strokovnega šolstva obrtne in industrijske smeri je ta strokovna publikacija, ki tako izpolnjuje široko vrzel v strokovni literaturi o tej panogi šolstva. Knjiga bo s pridom služila vsem, ki se zanimajo za položaj in razvoj vseh panog obrti in industrije v naši domovini. Tiskana je v omejenem številu in bo kmalu razprodana, zato toplo priporočamo interesentom, da si jo čim prej nabavijo.

Knjiga je tiskana v velikosti velike osmerke, obsega 276 tiskanih strani ter je opremljena še s mnogimi slikami in načrti na finem umetniškem papirju. Klub res umetniški opremi in obširnosti stane trdo broširana knjiga samo 50 dinarjev in naroča se ustno ali pisмено pri Drž. tehniški srednji šoli v Ljubljani na Mirju.

Iz Trbovelj

Tržne cene. V četrtak je bil tukajšnji živilski trg dobro založen, ker je bil plačini dan, ob katerih prinašajo kmetice iz bližnje in daljne okolice na trg svoje pridelke. Cene posameznih kmetijskih pridelkov se v zadnjem času niso bistveno spremenile, kaže pa, da se precej razlikujejo od cen na mestnih tržnicah. Jajca so kmetice prodajale po 9 do 10 komadov za kovača, jajčola so se podražila in so prodajali slabše vrste po 4 din, lepše pa po 5 in 6 din kg. Surovo maslo stane zagainkrat 24 do 26 kg din kg, se bo pa verjetno podražilo, ker so kmetje zvišali cene mleku za 50 para pri litru. Pšenica pa se je perutnina in so prodajale kmetice kokiši po 22 do 24 din, to pa predvsem radi tega, ker do našajo kokiši sedaj v zimskem času premalo koristi. Sočiva je bilo mnogo na trgu, ni pa šlo v denar, ker so ljudje zagainkrat se založili s lastnim. Na trgu so se pojavile prve pomaranče, ki pa so kisle in ne posebno poceni. Promet na živilskem trgu je bil vse dopoldan bolj klavem in so

zlasti kmetice odnesle skoraj polne jerbe s domov, ker je bilo le malo kupcev.

Zadrega nad zadrego — je naslov vo-solovje, ki jo uprizarji tukajšnje sokolsko gledališče na Stefanovo. Že z ljudsko igro »Dolski župnik«, ki je bila na sokolskem odru prikazana ob otvoritvi letošnje gledališke sezone, je sokolsko gledališče doseglo lep uspeh. Premiera vo-solovja »Zadrega nad zadrego«, ki jo pripravila gledališče v režiji Jožeta Paternost, pa bo prava od-ska senzacija za vse, ki se žele iz arca nasmejati in razveseliti. Sodelovalce bodo najboljše moči sokolskega gledališča in sicer br. Odlašek, Plavšak, Rak, Paternost in Kan-nižar ter as Ramovževa, Sikoškova, Jago-dičeva, Koroščeva in Plavškova. Prav je, da je pripravilo sokolsko gledališče prav za praznike novo predstavo, ki bo spričo res vesele in zabavne vsebine privabila na Stefanovo v sokolski dom mnogo smeha željnega občinstva. Našim pridnim igral-cem, zlasti igralkam, ki so se vprav radi to predstave odrekale bošnim počitnicam, pa vse priznanje, ker bodo mnogim Trbovelj-čanom za praznike krajšali dolge ure in nudili prijeten užitek in dobro zabavo.

Sneg v planinah. Včeraj je ves dan naletaval sneg, vendar je pa v dolini sproti kopnel. V planinah ga je padlo ponedek 20, v višjih legah pa celo 30 cm. Kakor kaže, bo prihodnje dni nastopila tudi pri nas mrava zima in bomo imeli letošnje božične praznike v snegu in mrazu. Praznike bodo zlasti izkoristili naši smučarji, ki se že več tednov pripravljajo in trenirajo za naskok planin. Kakor drugod, tako je tudi v naši dolini vedno več ljubiteljev belega sporta, ki se rekrutirajo iz dorasajočih mladičev, ki komaj čaka, da si iz prihranjenih nov-čičev nabavi smuči. To je koristen pojav, kajti beli šport krepi zdravje in odvaja mladino od raznih kvarnih in nezdružljiv-vplivov, in to je prav!

Radioprogram

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega štiva dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAS VAL« Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Nedelja, 18. decembra

8: Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 8:15: Prenos cerkvene glasbe iz franciškan ske cerkve. — 8:45: Verski govor (g. rav-natelj Jože Jagodica). — 9: Napovedi, po-ročila. — 9:15: Kmečki trio. — 10:15: A. Dvojak: Ameriški kvartet v f-duru (ploš-če). — 10:45: Bežigradski pevski zbor. — 11:30: Koncert. Sodelujeta g. Leopold Tur-šič (fagot solo) in radijski orkester. — 13: Napovedi, poročila. — 13:20: Koncert opernih spevov. Izvaja g. Marijan Rus, član zagrebške opere, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek. Vmes plošče. — Oddaja pre-kipneta od 14.30 do 17. — 17: Kmet. ura: Gospodarjenje z gozdom (g. inž. Karel Tavčar). — 17:30: Vesel domač koncert. Sodelujejo: gđc. Polidka Zupanova, Polidka Rupnikova, g. S. Banovec, Tone Pe-trovič in radijski orkester. — 19: Napo-vedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Notra-nja kolonizacija (dr. Miloslav Stojadinovič, publ.). — 19:50: Klavirski koncert: Umetni ples z narodnimi prvinami (g. prof. Pavel Sivica). — 20:30: Ura sklada-te-lja E. Hochreiterja. Poje Sattnerjev zbor, vodj kapelnik A. Neffat, orgle: Salvator Majhenič. — 21:10: A. Dvojak: Iz novega sveta, simfonija št. 5 (plošče). — 22: Na-povedi, poročila. — 22:15: Koncert radijs-kega orkestra. — Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 19. decembra

12: Pisano polje (plošče). — 12:45: po-ročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Opoldan ski koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Zdravna ura: Zgodovina psihijatrije (g. dr. Bogomir Magajna). — 18:20: Koroške narodne pesmi (plošče). — 18:40: Zimski ljudski svetniki (g. Boris Orel). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Lirika Djure Jakšica (Siniša Kordić). — 19:50: Zanimivosti. — 20: O pevski tehniki in motnjah glasu (ga. Ivan-ka Negro-Hrastova). — 20:20: Večer Vik-torja Parme. Sodelujejo: gđc. Milica Po-lajnar (sopran), g. S. Banovec (tenor), mešani zbor »Slog« in radijski orkester. Dirigent g. Herbert Svetel. — 21:15: Re-pertuiran koncert: Godba grenadirske garde (dir. capt. George Miller). — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Prenos lahke glasbe iz restavracije Elmore. — Konec ob 23. uri.

Torek, 20. decembra

11: Solska ura: Naši izseljenci po izven-evropskih državah (gđc. Julija Šusteršič). — 12: Pisana šara (plošče). — 12:45: Po-ročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Koncert. Sodelujeta: Zbor mestne žens-ke realne gimnazije in radijski orkester. — 18:40: Problem malega naroda (univ. prof. dr. Fr. Veber). — 19: Napovedi, po-ročila. — 19:30: Nac. ura: Ljubljana izza osvoboditve domovine (Alojz Potončnik, učitelj) Ljublj. — 19:50: Vesela kronika. — 20: Roussel: Suita (vel. simf. ork. — ploš-če). — 20:15: Vošnjak: Lepa vrida, dra-ma (el. rad. igr. dr.). — 21:30: Cl. De-bussy: Morje, simf. suita (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Za vesel ko-nec, igra radijski orkester. — Konec ob 23. uri.

Sreda, 21. decembra

12: Zvezde in zvezdniki (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Šra-mel »Škerjanček«. — 14: Napovedi. — 18: Mladinska ura: a) Nekaj o jeziki in njil-hovi zemljepisni razširjenosti (g. dr. Val-ter Bohinec). b) Ročna dela: Hlevček za jaslice (g. Miroslav Zor). — 18:30: Cha-brier: Espana, rapsodija. — 18:40: Dolenj-ski gradovi (g. Leo Pettauer). — 19: Na-povedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Šari Nadie in Ilirija (dr. Pavel Breznik). — 19:50: Prirodopisni kotiček (g. prof. Fr. Pengov). — 20: Cankarjeva proslava ob priliki 20-letni smrti. Izvaja pevsko društvo »Cankar«. — 21:30: Fr. Schubert: Nedokončana simfonija v h-molu (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Aka-demski pevski kvartet. — Konec ob 23. uri.

Četrtek, 22. decembra

12: To in ono (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Opoldanski kon-cert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Slavne koračnice (plošče). — 18:40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Zasluga jug. dobrovolj-cov za naše osvobodjenje (Miroko Jovanovič). 19:50: 10 minut zabave. — 20: Koncert. Sodelujeta g. Drago Žagar in radijski or-kester. — 21:30: Konaške pesmi (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Kvar-tet mandolin. — Konec ob 23. uri.

Smučarji, planinci, planine vas kličejo!

V Domu na Komni se počutiti kakor doma — Odločite se že zdaj, kam pojdete

Ljubljana, 17. decembra

Zaspana, pozna jesen je dobila preko noči prijazen bleščeč lice, ko so bele snežinke pokrile naše planine tudi nižje proti dolinam ter so vrhovi že lepo zaliti z vabljivo belino. Velikostni je pogled na za-snežene planine, ki vzbujajo toliko želja in hrepenenja. Miklavž je obdaril naše pla-nine s snegom, sedaj pa hitimo naproti bo-žičnim praznikom in prestopu v novo leto. Za praznike si je treba že sedaj skovati načrt, da bo praznično razpoložena druž-ba planincev-smučarjev zbrana nekje gori v planinah na prostornih smučiščih. SPD prevzame med drugimi številnimi nalogami tudi skrb, da priporoči smučarju planincu primerno smučišče, ki je drugačno za iz-vežbane smučarje in drugo za začetnike smučarje. Izbirajte torej po svojih sposob-nostih.

Izhodišče za vse ture v Julijske Alpe je »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru. Z vla-ka na postaji Bistrica Bohinjsko jezero po-hitimo s primerno obteženim nahrbtnikom in smučmi do prvega avtoizvoška, ki nas prepelje do »Zlatoroga«. Prijazna, topla kurjena kmečka soba nas sprejme, udobne postelje v sobah vabijo na izpaden počitek pred vzponom v planine, prvovrstna po-strežba daje moči za smučarske ture na Komni in njeni okolici.

Po dobro prespani noči stopamo z nosa-čem ob strani, ki gazi pot in nosi vse po-treščine, proti Domu na Komni, ki stoji ponosno v višini 1520 m ter gleda na Bo-hinjsko jezero. Že zunanost doma, ki je sedaj obložena s škodljivimi, napravi vtis, da mora biti to prijetno bivanje. Pri vstopu v dom shraniti smuč v posebnem prostoru, kjer jih pripravijo za drzne smuke in obra-te po snežni odeji. Prijazna oskrbnica od-kazuje sobe, skrbni za prvovrstno postrež-bu, ima za vsakogar prijazno besedo, tako da se takoj počutiti kakor doma. Smučki učitelj Joža seznanja smučarja s številnimi smučišči v okolici doma, da hiti vsak dan v drugo smer in se vrneš po drugi smeri nazaj v prijetni dom na razvedrilo in od-dih. Planinci-smučarji, obrnite se takoj na upravo Doma na Komni, p. Sv. Janez ob Boh. jezeru, da si pravočasno preakribite ležišča.

V Triglavskem pogorju bodo postojanke oskrbovane za božič le, ako se vsaj do 20. decembra prijavi najmanj osem planincev-smučarjev, ki hočejo bivati ali v Staničevi koči ali v koči pri Triglavskih jezerih vsaj tri dni. Vsak prijavljeneec mora založiti

din 100 varščine, ki zapade v korist oskrb-nika, ako ne pride v postojanko, kakor se je prijavil. Razumeti je treba težkoče, ki jih ima oskrbnik s spraviljenjem hrane v višinsko postojanko ter s tem zvezanimi stroški za prenos in ne more oskrbovati postojanke, ako nima zagotovila, da mu bo do stroški vsaj povrnjeni. Pisarna SPD v Ljublj

Najlepši dan v življenju Pearl Buckove

Sama ni hotela verjeti, ko so ji povedali, da je dobila letošnjo Nobelovo nagrado

V nedeljo je prejela 56-letna avtorica »Dobre zemlje« in najboljša poznavalka Kitajske Pearl Buckova iz rok švedskega kralja rdeč usnjen zvezek, v katerem je bil ček na okroglo en milijon, kar pomeni realno vrednost največje svetovne literarne nagrade, Nobelove nagrade. Le izjemoma ne pridejo laureati Nobelovih nagrad osebno v Stockholm po to počastitev in zato je prispela tudi Američanka Buckova v Evropo, da doživi v družbi najslavnejših mož vedne in duha največji dan svojega življenja.

Tretji ameriški avtor, ki je bil v njeni osebi odlikovan s to najvišjo moralno in gnetno nagrado, ima potovanje že v krvi. Že kot štirimesečni otrok pastora Sydenstrickerja je odpotovala iz rodnice Amerike s starši misijonarji na Kitajsko, v deželo, ki jo je zdaj proslavila kakor še nihče drugi iz bele rase. Sedemdeset let je doživela mala Pearl v tej tujni deželi, pogosto v tesni razmerah kot prava Kitajka žolte rase. Pogosto menjavanje bivališča, dolga potovanja po deželi, kjer 100 km ne pomeni niti toliko kakor v preoblikovani Evropi kilometer. Tako je doživela v okolju najfantastičnejše eksotike, kakor da je to rodna ulica ameriškega mesta.

Kot 17-letno dekle je zahrepenelo to mlado Kitajsko dekle ameriškega porekla po domovini in ameriški vzgoji. Sama je odpotovala v Ameriko in se lotila študij z ognjevitostjo mladosti, živela dotlej na drugem svetu. Toda šola v Virginiji, kakor tudi ameriško okolje, ji nista mogla zaustiti spominov na kitajsko zemljo. Leta 1916 se je omožila s presbiterijanskim misijonarjem Johnom Lossingom Buckom in odpotovala je z njim nazaj na Kitajsko v deželo svoje mladosti. Spoznavala je Kitajsko zopet drugače, kot jo je spoznavala v pod očesnim kotom zapadne izobrazbe. Prepotovala je tudi najoddaljenejša pokrajina menjavala je poklic skrbne zakonske žene s profesorsko katedro na univerzi v Nankanu. Življenje Pearl Buckove se je zdelo končno zasidrano. Imela je velik dom dva otroka in zelo ugoden socialni položaj. Leta 1930 je napisala in izdala svojo prvo knjigo o Kitajski, ki je bila za Ameriko in malone za ves svet pravo odkritje. Ko se je pa čez leto dni vrnila v Ameriko, se je hitro izpremenila njena življenjska pot.

Uspehi v literaturi, filmu in ljubezni

Povratak v ameriško življenje pomeni za njo vstop v literarni svet, ki se ga je krčevito otepal. Izdala je dolgo knjigo in skoraj istočasno je bila odlikovana z največjo ameriško Pulitzerjevo nagrado, spominjajočo na evropsko Goncourtovo nagrado. Postala je najslavnejša nova literarna zvezda Amerike in njena slava se je naglo širila tudi po Evropi. Čeprav ji je ta uspeh zagotovil prvo mesto v literarnem svetu Amerike Pearl Buckova ni hotela pisati romanov. Zatekla se je v Washington, kjer je pridno zahajala v slavno knjižnico Kongresa in študirala. Ko se je pa naselila v okolici New Yorka, se je seznanila z newyorškimi založniki Richardom Walschem. 11. junija 1934 se je dala v slovečem mestu ameriških ločitev Reno ločiti od svojega moža Bucka. Toda njen celibat ni trajal dolgo. Čez eno uro je bila že soproga založnika Walscha.

Takrat je bila Pearl Buckova-Walscheva že znana pisateljica in najboljša poznavalka kitajskega razmer. Vsako leto je izdala novo knjigo iz kitajskega življenja in vsaka je prinesla nekaj novega, neznanega in presenetljivega za ves svet čigar pozornost se je naenkrat obrnila na Kitajsko, že zato, ker je tam izbruhnila prva kitajsko-japonska vojna. Vse je posegalo po njenih knjigah. Komaj sproti je pisala za pravilne honorarje kratke povesti in strokovne članke o kitajskem življenju v večini ameriških pa tudi angleških dnevnikov, magazinov in najrazličnejših strokovnih listov.

Kitajska je bila več let za Ameriko in Anglijo v ospredju svetovnega zanimanja in Pearl Buckova je bila edina literarna kapaciteta te eksotične panoge. Izdajatelj najvišjih listov, ki so poslali na Kitajsko armado urednikov in poročevalcev, so plačevali Pearl Buckovi kraljevske honorarje samo zato, da so jo lahko tu pa tam telefonično vprašali po njenem mnenju in kritiki te ali one vesti. Postala je naenkrat vrhovni cenzor in strokovnjak v kitajskih zadevah. Vstopila je v uredništvo velike revije »Asia«, v katero je napisala mnogo temeljitih razprav in kjer se sedaj vodi literarno rubriko. Ta čas je bil pa tudi že izdelan prvi veliki film iz kitajskega življenja črpan iz njene knjige in Buckova je postala tako tudi najuglednejša avtorica Hollywooda.

Svetovalka mnogih založnikov

Evropski človek ne more razumeti plazu zanimanja, kadar se pretirajo v Ameriki bregovi popularnosti človeka ali stvari. Mnogi založniki niso izdajali nič drugega, nego knjige o Kitajski, pa najbi bodo samo povesti, romani, reportaže ali karkoli. Mnogo novinarjev so poselili v to skrivnostno deželo in na njeno bojišča. Pearl Buckova je postala svetovalka vsem tistim založnikom in njena beseda je bila odločilna. Nobena knjiga ni izšla, ki bi ne imela na knjigarniškem traku opozorila, da jo je predčitala ali odobrila Pearl Buckova. Druga knjiga ne sme na trg tretje, ki je ni imela ona v rokah in ki je ni popravila, bi noben založnik ne izdal, ker bi ne prodal niti 1000 izvodov. Pearl Buckova je bila in je še

sedaj prvi kitajski izvedenec Amerike. Toda od poroke z založnikom Walschem je tudi njegova najboljša sotrudnica in kot urednica literarnih rubrik v velikih ameriških listih in revijah je edina lektorica lastnega močnega založništva. Tudi če ne gre za knjige o Kitajski. Po pravici se ji mora zahvaliti dolga vrsta modernih ameriških romanov za ameriški ali celo svetovni uspeh samo zato, ker jih je predčitala in priporočila. Sama stoji na stališču, da mnogo dobrih knjig ne prodre samo zato, ker javnost ni bila pravilno opozorjena na nje in ker se ni zanje nič storilo, da bi res prišle med najširše sloje čitateljev. To priznanje spada med najlepše lastnosti Pearl Buckove.

Najtežji lovorjev venec

Ko je švedska porota soglasno odločila, da bo letošnja Nobelova literarna nagrada podeljena Pearl Buckovi, čeprav je bil šele predanski odlikovan s to nagrado ameriški avtor, kar se ni še nikoli zgodilo, ni hotela Buckova verjeti, da je to res. Ko so ji reporterji zatrjevali, da so to vest razširile že vse ameriške radijske postaje, je samo skomignila z rameni. Rekoč: Mar ni 31. oktobra norela vsa Amerika v prepiranju, da so prebivalci Marsa napadli Američane? In tudi to je bila samo radijska šala. — Komaj je pa odšla armada reporterjev praznih rok od nje. Že so ji sporočili telefonično s nošte da je prispela brzotavka od Nobelovega odbora iz Stockholma. Skoraj na dan točno po osmih letih, ko je držala v rokah prvi izvod svoje prve knjige o Kitajski, je prejela iz rok Gustava V. nakramico za najtežji lovorjev venec.

Ameriški mojster Samuel Rzeschevski

Ko je bil še tako majhen, da je komaj videl na mizo, je že igral simultanko

Tako se piše najpogostejši ameriški šahovski zmagovalec, čeprav se je v svoji poljski domovini podpisoval Rzeszewski. Če je takrat že znal pisati. Zdal je prvi z neke izgubil, drugega je zamenjal na željo za ch ali h, dvojni je poenostavil na koncu ima pa i ali y, kakor mu pa kaže šahovski mojstri v pravopisu nimajo trdnih načel in spravljajo zlasti stroge Angleže v obup.

Samuel Rzeschevski je bil rojen v Osorkovi v Galiciji šele 26. novembra 1911. Toda že v letih 1919 in 1921 se je proslavil v dveh delih sveta kot čudežni šahovski otrok. Njegov oče je potoval z njim iz kraja v kraj in deček je igral simultanko z enakim uspehom, kakor stari mojstri. Marsikateri mojster je celo izgubil z njim. Prosto partijo deček je komaj videl na mizo, ko je hodil okrog svojih 30 nasprotnikov, na šahovnici je bil pa kakor doma. Njegove partije iz tistih časov kažejo na dobrega šahista z glavnimi turnirji.

Čudežni deček je pomenil dobro kupčijo in roditelja sta potovala z njim iz Galicije preko Slovaške in Madžarske na Dunaj, potem pa v Hamburg in Ameriko. Tudi nekam na zapad Zedinjenih držav. Tam je čudežni otrok zapadel pozabi skoraj za deset let. Baje so posegle vmes oblasti in čudež je moral v šolo. Čez več let se je pojavil čisto skromno na zapadnoameriških turnirjih, pa tudi tam se je kmalu prebil do prve nagrade. To mu je pripomoglo do turnirja v Pasadena leta 1933, kjer je bil tretji odtod peti za Aljehinom in Cakhanom. Leto dni pozneje je zmagal v Sirakuzi in s tem mu je bila povrnjena slava njegovih otroških let. Leta 1935 je bil v Margati prvi pred Capablancu, leto dni pozneje si je pridobil prvenstvo Zedinjenih držav, ki ga je tudi letos odbral. Med tem je bil tretji odtod peti na slavnem turnirju v Nottinghamu za Capablancu in za Botvinnikom lani s Flohrom in Petrovom prvi v Kemeru in končno je delil tretjo nagrado s Capablancu na znanem turnirju v Badenju in na Semmeringu za Keresom in Finem. Kratka kariera, ki se je pa izplačala. Samo s Finem nima sreče v Ameriki je vedno pred njim, v Evropi pa mu ni dorašel.

Rzeschevski je bolj pozicijski šahist, kar pa ne pomeni, da je bil ne napadati. Nasprotno, zaigrati zna lepo kombinacijsko partijo, samo da navadno za njo nima časa in vedno je v strašni časovni zadregi. Potem pa rad ponudi remis, toda nasprotnik bi se zmotil, če bi mislil, da lahko računata z njegovo stisko. Rzeschevski je navzlic svoji počasni igri izbojen šahist in mnogobojni igra v drugi polovici partije, nekako po prvi kontroli. Sijalen je večini ob koncu, ko si zna izmisliti prave stvari.

Zdal pa seveda niti malo ni več podoban čudežnemu otroku, ki je nekoč preskrbel celi rodbini denar za potovanje v Ameriko. Mnogo sicer od takrat ni zrasel, pač so se pa njegovi kodrasti lasje znatno razredčili. Iz poljske domovine mu je ostala samo ortodoksna vera, ki dela včasih prirediteljem turnirja hude preglavice. Ne more povsod stanovati in urano mu morajo pripravljati po strogih pravilih. Se najmanj mu zamerijo, da damam ne sega v roke, hujše je, ko noče ob sobotah pri igri zapisovati partij. Njegovi umetnosti se pa marsikaj oprusti in prireditelji se morajo sprijazniti s tem, da prvi zastopnik Amerike ni baš prijeten družabnik, da je preveč samozavesten in skoraj domisljiv. Samo njegov prijeten bariton zna v prostih trenutkih med turnirjem zabrisati vse nedostatke.

Čemu ima slon velika ušesa

Človek bi mislil, da ima slon zato tako velika ušesa, da dobro sliši. Toda temu ni tako. Velikih ušes pa tudi nima samo zato, da bi z njimi odganjal muhe in brenčile, ko mu sedajo na glavo. To vidimo zlasti pri afriškem slonu, ki zna s svojimi velikimi uhlji mahati kakor s krili. Deloma je dala narava slonu velika ušesa sicer tudi v tve svrhu, toda njihov glavni namen tiči drugje.

Naravoslovec so prišli zdaj na to, da opravljajo slonovi uhlji približno tako funkcijo kakor hladilnik v avtomobilu. Njegova naloga je odvajati toploto vode okrog valjara. Slonovi uhlji v vročini nikoli ne mirujejo. S tem se odvajata toplota iz krvi v njih, ohlajena kri se vrača nazaj v telo, na njeno mesto prihaja zopet toplejša, ki se znova ohladi itd. Kri v uhljih kroži tu prav tako kakor voda v avtomobilskem hladilniku.

100 let paronlovbe čez morje

Prva vožnja iz Evrope v Ameriko z ladjo na drugačni pogon kakor s pomočjo jader, se smatra za mejnik preokceanjskega prometa, kakor je polet polkovnika Lindbergha nekakšen mejnik v zračnem prometu. Letos bi morali praznovati stoletnico te pomembne plojbe, toda zgodovinska dela poznajo drug datum. Prvenstvo pripada ladij Savannah, ki je krenila 16. maja 1819 iz istoimenskega ameriškega pristanišča v državi Georgiji in ki je rabila za pot do Evrope 29 dni in pol. Toda posadka je rabila parne kotle samo 24 ur. Zgodovinarji paronlovbe omenjajo parnik Conde Patu-

vej rajse svojemu vitezu, naj takoj izgine od tod. Si razumela?

— Kaj pa mislite o meni, gospod? Ves dan se peham, tekam sem in tja, da mi noge zateko, ponoči pa mora človek poslušati to namesto hvale.

— Nikar se ne pretvarjaj! — Sram bi vas moralo biti, gospod, — je dejala kuharica z jokajočim glasom.

— Dobro, dobro, zakaj se pa takoj cmeriš? Milostiva gospa me je poslala, zapovedala mi je to. Zavoljo mene lahko sprejemaš samega peklenskovega nečaka, če hočeš. Toda ti si mi odnesla včeraj suknjič osnažit. Kje je? — Oh, pozabila sem ga položiti na stol, visi tamle na kljuki pri peči.

Gagin je otipal suknjič, ga oblekel in se vrnil v spalnico. Marja Mihajlovna je bila ta čas zopet legla in pričakovala je moža. Tri minute je vzdržala, potem je pa zopet postala nemirna.

— Kako dolgo ga ni nazaj? je razmišljala. — Še dobro bi bilo, če bi bil tam samo gasilec. — Samo da ni koga drugega — In v bujni domišljiji je videla najstrašnejše prizore. Temno kuhinjo — sekuro — svojega moža, kako se je zgrudil, pet minut, šest minut... Celó ji je že obilaval mrzel pot.

— Tako je na svetu že od pamtveka, da hodijo gasilci k svojim dekletom ponoči skozi okno...

— Ne, v svoji hiši tega ne trpim. Pojdi takoj v kuhinjo in zapodi ga. Toda takoj! A jutri povem Pelageji, da se to ne sme ponoviti. Pojdi, toda hitro!

— Vrag naj vzame vse to, — je zamrmral Gagin ježno. Obul je copate in odšel. Bila je tema kakor v rogu, z rokami je moral iskati vrata. Najprej je odšel v otroško sobo in zbudil guvernanto.

— Kje je moj suknjič? Ali si ga odnesla včeraj osnažit?

— Vaš suknjič sem dala Pelageji, da bi ga osnažila.

— Kakšen red pa je to? Odnesti suknjič osnažit, pa ne prinesti ga nazaj! Zdal pa moram hoditi tu brez suknjiča.

Potem je pa odšel gospodar v kuhinjo in stopil tja, kjer je stala navadno Pelagejina postelja. Potipal je njeno ramo in jo stresel.

— Pelageja! Pelageja! Kaj se pa deš kakor da spiš? Kdo je pravkar zlezel skozi okno k tebi?

— Hm... Skozi katero okno?

— Nikar se ne delaj nedolžne. Po-

relo, ki je vozil 1820 iz Londona v Brazilijo in ki so ga večkrat gonila kolesa. Čez severni Atlantik je prvič vozil na parni med Evropo in Severno Ameriko leseni parnik na kolesa Curecau. Zgrajen je bil v Doveru, imel je nosnost 438 ton in parni stroj s kapaciteto 100 HP, leta 1826 je kupila ta parnik holandska trgovska družba, ki ga je uporabljala za prevažanje potnikov in blaga iz Rotterdamu v prekomorske države.

Prvenstvo v vožnji iz Severne Amerike v Evropo si je pridobil leta 1833 kanadski parnik Royal William, last Cunarda, ki je pozneje ustanovil eno največjih parobrod-

nih družb Cunard Line. Royal William je rabil za pot v Evropo 25 dni in porabil je 330 ton premoga. Samuel Cunard je posetil leta 1839 Evropo in ustanovil tu podjetje za redni promet med Anglijo in Ameriko. S pomočjo evropskega kapitala je zgradil štiri manjše parnike na pogon s kolesi Britannia, Arcadia, Columbia in Cadonia, ki so jeli voziti leta 1840. Ko se je ta promet obnesel in je bil vozni red ohranjen, kar je bilo za takratne čase nekaj izrednega, je bilo ustanovljenih več konkurenčnih podjetij. Z njihovim številom je rasla tudi hitrost, varnost in udobnost v prekomorskem prometu.

Italija in Sueški prekop

Italijani težko trpe, da nimajo vpliva na upravo tega važnega prekopa

Pogled na Sueški prekop

Sueški prekop je postal zadnje čase predmet politične pozornosti. Italija je stopila z abesinsko vojno na drugo mesto držav, ki rabijo ta prekop. Potisnila je Francijo nazaj in težko trpi, da je izključena iz vpliva na upravo prekopa. Italija ima za to dva razloga. Prvi je čisto gospodarski. Odkodnina za prehod skozi Sueški prekop je visoka in prinaša ogromne dividende delničarjem ter masne plače članov uprave sveta. V tem pogledu bi najbrž tudi italijanski prizadevanje glede znižanja tarife naletejo na navdušeno odobravanje vseh držav in parobrodskih družb.

Sueški prekop je last delniške družbe, ki bo njena koncesija potekala leta 1968. V družbi prevladuje angleški kapital in tako imajo Angleži glavno besedo pri Sueškem prekopu tudi v vojaškem pogledu. Vožnja iz Evrope v Indijo se je s Sueškim prekopom skrajšala za 8.000 km in za en tasec v primeri z vožnjo okrog Rtiča Dobre nade. Misel zgraditi prekop je zelo stara, saj jo je uredniševal že faraon Necho v 7. stoletju pred Kristusom, uresničil jo je pa perzijski kralj Dareos v 6. stoletju. Ptolemejci in Trajan so zboljšali preliv, toda Arabci so ga pustili v 8. stoletju propasti. Napoleon I. je dal morje izmeriti. Njegov načrt so izdelali leta 1832 Saint Simoisti, znani iz začetka socializma. Angleži so leta 1841 ugotovili da med gladinama obeh morij ni višinske razlike. Na načrtu je delal zlasti Avstrijec Negrelli, toda za uresnjenje je pridobil egiptskega kadilva šele l. 1856 francoski inženjer F. Lesseppe. Prekop je bil svečano odprt 17. novembra 1869. Zdal stopa Sueški prekop zope tropske politične interese Italija mora plačevati visoke pristojbine če hoče priti v Abesinijo. Angležev pa nič ne mika, da bi popustili.

Lessepse proti filmu »Suez«

Neuspeh spremlja veliki ameriški film »Suez«, ki pripoveduje o življenju graditelja Sueškega in Panamskega preliva Ferdinand Lessepse. Kritika očita filmu, da se njegovi avtorji niso ozirali na zgo-

dovinska dejstva in da niso polagali posebne važnosti na resnične dogodke. Angleška javnost je pa nezadovoljna ne samo z ameriškim naglasom igralcev, temveč tudi z drugimi napakami filma.

Graditelj Sueškega prekopa Lessepse

Zdal se je pa oglasil še Lessepsov pravnik grof Louis de Lesseppe, ki je videl v Londonu film in izrazil svoje nezadovoljstvo s tem, da je vložil tožbo za zahtevo, naj se ta film sploh prepove. Lessepse, ki ga igra v filmu Tyrone Power, je bil baje postojak in velik državnik, dočim ga film opisuje kot pustolovca. Razen tega pa pominja film cesarico Elizabeto Evgenijo, ki jo prikazuje film kot Lessepsovo ljubico. V Parizu se sestanejo v kratkem na rodbinsko posvetovanje vsi Lessepse in posvetovali se bodo o nadaljnjih korakih proti producentu filma »Suez«.

Strokovnjaki o prehrani

Nad 10 let so se ukvarjali strokovnjaki z vprašanjem ljudske prehrane in sadove njihovega dela je objavila znanstvena sekcija Zveze narodov v posebnem poročilu. Pravilnejša prehrana je v zadnjem stoletju močno znižala splošno umrljivost. Strokovnjaki pravijo, da gre bolj za rednost nego za količino naše hrane. Treba je povečati proizvodnjo in porabo tako zvanih živil — mleka, mlečnih izdelkov, sadja, sočivja in stročnic. Na drugi strani pa priporočajo strokovnjaki uživati manj sladkorja, ki ga lahko nadomestimo z biološko važnejšim krompirjem.

Strokovnjaki pravijo, da je prehrana nesečih žen glede rednosti napačna in da polagamo še vse premalo važnosti na dojenje. Prehrana otrok je večinoma nezadostna in napačna. Otrokom moramo dati v prvi vrsti mleko, sadje in sočivje.

— Vasilij! — je zakričala Marja Mihajlovna. — Vasilij!

— Kaj se je pa zgodilo? Zakaj tako kričiš? Mar te kdo davi? Saj vidiš, da sem tu.

Gagin je sedel na rob postelje in dejal:

— V kuhinji ni nikogar. Zopet enkrat si videla strašilo. Pomiri se! Pelageja je poštono dekle, krepostna je tako, kakor njena gospodinja. Jutri boš morala k zdravniku in reci mu, naj spravi tvoje živce v red.

— Kako to, da naenkrat tu smrdi po katranu, po čebuli ali po nečem podobnem, — je dejala gospodinja.

— Pa res nekam čudno smrdi. Spati itak ne morem. Čakaj no, da prižgem luč.

Prižgal je električno luč. V naslednjem hipu je zaslišal za seboj pretresljiv krik. Obrnil se je in zagledal izbuljene oči svoje žene, ki so ga gledale prestrašeno, začudeno in srdito.

— Ali si slekel v kuhinji suknjič? — ga je vprašala žena. In videl je, kako je prebledela.

— Zakaj?

— Kar poglej se.

Gagin se je pogledal v ogledalo in ostrmel. Namesto svojega suknjiča je imel na sebi gasilski plašč.

je. V splošnem se priporoča enostavna hrana, čimbolj se zmanjša poraba alkoholnih pijač, tem večja je delovna sposobnost prebivalstva. Odrasli ljudje se zelo težko odvadajo piti. Zato je treba posvečati glavno pozornost mladini, da se ne navadi piti alkoholnih pijač in kaditi.

Amerika ima 1785 dnevnikov

Po zadnjem statističnem pregledu zaposluje 1785 ameriških dnevnikov 149.700 moči. Od teh je 23.872 urednikov, 14.736 inzeratnih urednikov, 16.046 administrativnih urednikov, 20.007 uslužbencev ekspedita, 39.535 stavcev ter 35.538 uslužbencev raznih tehničnih oddelkov. List z nakladno do 5000 izvodov ima navadno 25 uslužbencev, list z nakladno 5000 do 10.000 jih ima 38, list z nakladno 10 do 25.000 ima 72 delovnih moči, list z nakladno 25 do 100.000 že 175, list z nakladno nad 100.000 pa 650.

Skupni stroški vseh 1785 dnevnikov znašajo letno v našem denarju okrog 11 milijard. Od tega odpadeta dobri dve tretjini na rotacijski papir. Mnogo denarja plačujejo ameriška novinska podjetja tudi za zavarovanje. Ameriška novinska industrija ima okrog 15.000 stavnih strojev in 29.229 električnih motorjev, tiskarske barve pa porabi letno 50.000 ton.

Surrealizem v damski modi

Londonski list »Daily Herald« je objavil nedavno čudno sliko nove londonske mode. Na fotografiji je bila mlada Angležinja na izprehodu v Hydeparku v belem kožuhovinstem plašču, okrašenem z dvema velikima očesoma. Zence, obrvi in trepalnice teh oči so bile narejene iz vložjenih koščkov črne kožuhovine. V Parizu je nastal seveda takoj krik in vik proti taki neokusnosti, toda kdo ve, da-li nima na tem belem kožuhu s črnimi očmi znatnega deleža vprav Pariz in njegova nedavna surrealistična razstava.

Simbol človeškega očesa se je ponavljal na razstavi malone na vsaki silki in ni izključeno, da je londonski krznar, ki hodi kakor vsi modni diktatorji po inspiracije na slikarske razstave, posnel ta simbol preveč doslovno. Naj bo že kakor koli, kožuh z vstimi človeškimi očmi je prav tako neokusen, kakor pariške bluze z imeni Chamberlaina, Mussolinija, Daladiera in Hitlerja.

A. P. Čehov:

V jutranjem mraku

Marja Mihajlovna ni mogla spati. Vstala je, se skobacala čez moža, obula šolnice in stopila k oknu. Dvorišče je bilo pogreznjeno v temo. Videli so se le obrisi dreves in del strehe kozolca. Marja Mihajlovna je pogledala na dvorišče. Kar je krknila. Zdelo se ji je, da se bliža z vrta hiši temna postava. In videla je, kako se je postava oklevajoče ustavila pred oknom v kuhinji, potem se je pa zavilela z leve noge na prizidek in izginila v temo.

— Vasja! — je zakričala Marja Mihajlovna in stresla svojega moža. — Vasilij! Za boga, zbudi se! V kuhinji je tat! Stala sem pri oknu in videla, kako je zlezel v kuhinjo. A iz kuhinje je samo korak do jedilnice, kjer je spravljen srebrni jedilni pribor... Vasilij! Lani so vdrl vlomilci na enak način v stanovanje Marje Jegorovne.

— No, in kaj zato? Pa naj vlomijo Bog z njimi! Gotovo je prišel k naši Pelageji njen gasilec.

— Kaj? Kdo? — je krknila Marja Mihajlovna. — To je že huše kakor če bi bil vlomilec. Jaz takih stvari v svoji hiši ne trpim.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti izjave beseda Din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

VINA ČEZ ULICO:
Namizno belo . . . 1 Din 8.—
Srbsko ružica . . . < < 8.—
Srbska črna . . . < < 9.—
Portugalka . . . < < 9.—
Rizling . . . < < 9.—
Burgundec . . . < < 12.—
Jabolčnik sladki . . . < < 5.—
Zganje: 1 Din 28.—
Slivovka . . . < < 32.—
Brinjevec . . . < < 36.—
ter razne vrste pristnega žganja, prvovrstnih likerjev in desertnih vin Vam nudi po reklamnem cenah: »Buffet« S. J. Jeraj, Ljubljana, Sv. Petra c. 38 2828

PRIPOROČA SE
delikatna trgovina I. Buzzonini, Lingarjeva ul., za škofijo, Kresija. 2879

ZA VSAKO PRILIKO
najboljše in najcenejše »Hubertus«, površnike, perilo in vsa oblačila nudi
PRESKER
Ljubljana Sv. Petra cesta 14

50 PAR ENTLANJE
azuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.76 din. »Julijana«, Gosposvetska cesta 12

Ure, zlatnino, juvele
za Božič najceneje pri
B. RANGUS
zlatar, Kranj

KLIŠEJE

ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

PERJE in PUH
vseh vrst kupite najceneje pri Klavžer, Vošnjakova 4 2925

CENJENE DAME
Najlepšo trajno ondulacijo za din 50 Vam napravim v mojem modernem urejenem salonu. Delamo s tremi najmodernejšimi aparati. Moj salon je znan po dobrem delu in zmerzi cenah. — Kralj Stjepan, frizer, Tyrševa 55, Ljubljana. 2924

POHISTVO
stole in vsa popravila najceneje izvršuje. Breg 4. — Prodaja belohranjenih posteljo z vložkom. 2919

NAJCENEJŠI ZAJTRK
najboljše mlečne izdelke dnevnih sveže čajno maslo »Zirle«, »Blegaše«, »Planinske« in »Jagodice«, najceneje v mlekarni »Dramat«, Erjavčeva 2, telefon 45-49. 2918

STAJERSKA JABOLKA
zaboj 40 kg pod 3 do 4 din, stajerska čebula vreča 70 kg po din 2.60 se oddaja samo danes in v ponedeljek pri Kmetijski družbi, Ljubljana. 2907

Kokus preproge za hodnike in stopnišča
v novih barvnatih vzorcih kupite ugodno pri
R. SEVER, Marijin trg 2

PRODAJO

reklamnih garnitur oddam proti proviziji. Ponudbe pod šifro »Postranski zaslužek«. 2911

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

KINO-PROJEKCIJSKI

APARAT
na ročni in motorni pogon, Gaumont Cromo, Paris, za acetilensko razsvetljavo za diapozitive prodaja Rudolf Partlč. — Ivanec kod Varazdina. 2895

KROŽNO ŽAGO
z bencinskim motorjem Harvester 3.5 do 4 ks na železnem voziku za 4000 din prodaja Rudolf Partlč, Ivanec kod Varazdina. 2895

SMUCKE

velika zaloga iz 1. a gorskega jesena, norveški model, temno lakirane in impregnirane kupite ugodno pri Temel, Dravograd. — Trgovcem nizke engro cene. 2892

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

MEDARNA

Ljubljana, Židovska ul. 6, nudi sortiran prvovrstni cvetlični med po najnižji ceni. 2870

G. FRIZERJI

Prodaja malo rabljeni aparat za trajno ondulacijo, 24 voltni s transformatorjem. — Držim stalno zaopisni viklerje »Inencheizere« 24. voltne, dobite vsako količino po prav ugodni ceni. Kralj Stjepan, frizer, Tyrševa 55, Ljubljana 2923

JEDERCA

Lepe suhe prodaja, kg 26 din, Tyrševa, št. 46 2929

TRGOVCI

Orehova jedra prodaja na veliko Josip Šimic, Nova Gradiška. 2882

PURICE — KOKOSKE

zaklane in očiščene, 10 kg Din 130.—, orehova jedra 1a, 10 kg Din 250.— franko podvoz razpošilja G. Drechaler, Tuzla. 2883

ČEBULO

razpošilja Miki Vladimir, Sv. Marjeta, p. Moškanjci. 2886

PARNI STROJ

60 do 80 ks stabilen s ventilnim parovodom, komplet v zelo dobrem stanju za takoj staviti v pogon, din 10.000, prodaja Paromlin — Novak, Grubišno polje. 2913

OREHOVA JEDRCA

IN FIZOL
nudi Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 2905

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

2.500 DIN

potrebujete, da zaslužite 1000 Din mesečno. Pišite: »ANOS« Maribor. 3.M

NATAKARICA
dobi službo, čedne postave in ne nad 23 let. Pomagati bi morala tudi hišna dela. Na razpolago mora imeti din 500. Ponudbe s polnim naslovom in s sliko na oglasni oddeli »Slov. Naroda«, pod »na go-rensko deželo 1938«. 2903

POUK

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk

Večerni tečaj od 1 do 4 meseca, oddelki od 1/47 do 8. in od 1/48 do 9 ure Pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno, pricetek poljubno. Christofor učni zavod, Domobranska cesta 15. — Največja strojepisnica! 2845

POSEST

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

PENSION DUBROVNIK — SREBRENO

na morski plaži v bližini Ku-pari, obstoječe iz glavne zgrad-be in dependance z 20 sobami in potrebnimi pritliklinami ter lastnim velikim parkom in gospodarskim zemljiščem od-dam v najem. Za informacije in ponudbe obrniti se na ad-vokata dr. Balda Poković Du-brovnik. 2797

PARCELO

ob Izanski cesti, po ugodni ce-ni prodam. Poltve se trgovina Rahne, Cegljarjeva 26, Moste. 2899

GOSTIONA

u centru grada Zagreba kod Glavnog kolodvora, stari uve-deni poseda, njegova prostornost na dvosobna stambena, staklarina niska, prodaje se hitno, po-trebno za prenočišče Din 20.000 ponude: »Slov. Naroda«, pod »na go-rensko deželo 1938«. 2896

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

PSIHOGRAFIČNO SARMAH
sprejema obiske vsak dan od 9 do 12 in od 15 do 19 popol-dne v hotelu Soči, Sv. Petra c v Ljubljani. 2783

GOSPA

srednjih let, želi poznanstva s starejšim situiranim intelli-gentnim gospodom. — Dopise na upravo »Slov. Naroda« pod šifro »Harmonija«. 2906

SOLIDEN GOSPOD

srednjih let, inteligentni, do-bro situiran išče znanje s sa-mostojno damo do 30 let, vde-ve ali ločenke brez otrok niso izključene. Prednost s stano-vanjem. Le resne ponudbe s polnim naslovom in poslati na upravo »Slov. Naroda« pod »Iskrenost«. Tajnost zjamče-na. 2912

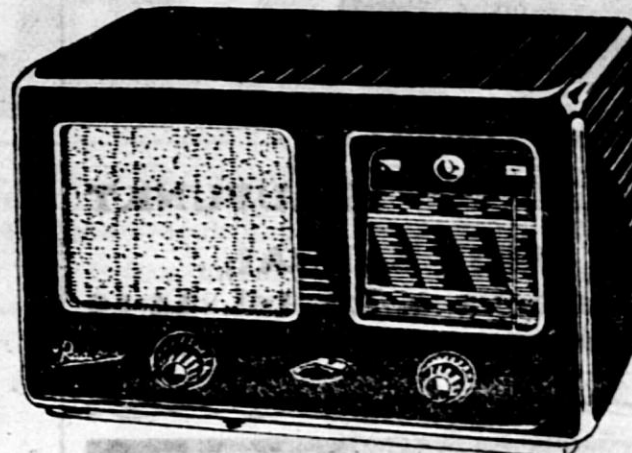
PRIJATELJICO,

ki mi v zakonu zadovoljna, čedne postave in ne nad 40 l. staro iščem. Ponudbe s sliko in polnim naslovom na ogl »Slov. Naroda« pod Prijatelj-ica 1938, pod strogo tajno. 2903

PLEMENITI ZVOK STARE VIOLINE

daje koncertu posebno noto: taka violina ima svojo dušo. Stradivari med radijskimi aparati je

Din
5.400
za
gotovino

Din
6.000
na 12
mesecev

RADIONE tipa 539 A

Glas tega šestelektroonskega aparata je čudovit. Mehak je in zvonek, nežen in silen, jasn in temen, vriska in poje. Tudi ta aparat ima svojo dušo. Za Vas, ki imate čut za glasbene finise, pride v poštev le aparat

RADIONE 539 A.

Zahtevajte takoj poseben prospekt!

Poslušajte ta aparat pri nas ter pri naših zastopnikih!

„RADIO“

družba z o. z. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 7

NB: Naša trgovina je v nedeljo 18. t. m. ves dan odprta.

Po večno plačilo je poklical Vsemogočni našo ljubljeno teto, gospodično

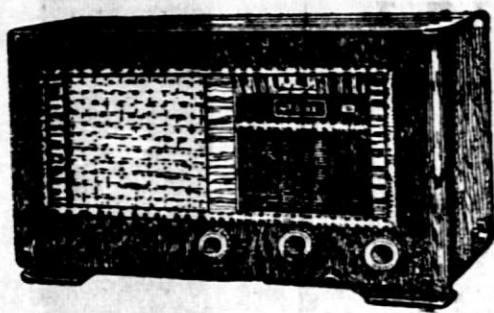

Antonio Tavčar
trgovko

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 18. t. m. ob 2. uri popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska c. 9) na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 16. decembra 1938.

Zalujoči ostali.

Višek radiotehnike

so
SACHSENWERK
OLYMPIA
RADIOAPARATI

Posebne značilnosti:

Krasen, naraven zvok — Izraziti, polnodoneči basi — Popolno izenačenje fedinga Siguren sprejem kratkovalnih postaj — Največja selektivnost — Kino-akala Magično oko — Neznatna poraba toka.

GLAVNO ZASTOPSTVO:

RADIO MARIBOR

Glavni trg 1. telefon int. 26-48

Stalna zaloga vseh sestavnih delov za radiofonijo — Strokovni radiolaboratorij Zamenjava zastarelih aparatov — Prodaja na obroke.

ZASTOPSTVO V LJUBLJANI: Anton Birke, Mestni trg 9.

V CELJU: Ivan Jelen, Aškerčeva 3.

V PTUJU: Jože Krupan.

V SLOV. KONJICAH: Pamich, Dobnik.

P. W.: V zelenem pecku roman

V taborišču sta bila samo Goodley in Walker. Drugi so bili najbrž v šotorih.

Mladenci se je približal Goodleyu.

— Kapitan Willis? je vprašal boječe.

Walker je odgovoril tiho: — Mrtev je, fant. In polkovnik Morris leži v šotoru ranjen. Lahko ga greš pogledat.

Tiho, po prstih je stopil mladenci v šotor.

Dr. Marson je vstal od ranjenčeve postelje.

— Fant, slišal sem že o tvoji hrabrosti, kako si prepodil napadalce. Danes pa moraš biti še hrabrejši, — je dejal tiho.

Mladenci ni odgovoril. Molče in nepremično je gledal polkovnika Morrisa. Polkovnik je nepremično ležal na postelji. Njegov obraz je bil izredno bled, čelo je imel vse povezano.

— Kako je s polkovnikom? — je vprašal zdrav-nika. Ali bo ozdravel?

Dr. Marson je skomignil z rameni.

— Gospod doktor, — je dejal mladi Gray. — Mi-slim, da potrebujete zdaj vsakega moža. Doslej ste vsi v taborišču gledali name kot na otroka, kot na nepotrebno oviro. Ponoči mi ni bilo treba stati na straži in kadar ste mi dajali puško, ste me opo-zarjali, naj ne streljam.

Dr. Marson je hotel nekaj ugovarjati, toda mla-denič je nadaljeval:

— Vem, da sem še mlad in da nimam vaših iz-kušenj. Ne trpim pa, da bi smel vso noč spati, do-čim vi bedite pri bolniku. Pojdite zdaj k počitku, zamenjaj vas bom. Če bi se ranjenec morda prebu-dil ali če bi potreboval vaše pomoči, vas pa zbudi-m.

Dr. Marson bi bil rad ugovarjal, toda mladenci ga ni hotel poslušati.

— Ne smatrate me vedno za dečka. Včeraj v tre-nutku, ko je bila potrebna vsaka pomožna roka, te mi dali uspalno sredstvo, — ne nihče mi tega ni povedal, to čutim sam, — a danes si mislite, da bom samo gledal, kako se vsi upogibate pod težo utrujenosti in omagujete pod delom. jaz pa naj se mirno izprehajam. Sem član ekspedicije in hočem imeti ne samo enake pravice, temveč tudi enake dolžnosti...

Dr. Marson mu ni odgovoril z besedami, iztegnil je samo roko in jo podal mladenci.

V tistem trenutku se je spomnil na bledega fan-tiča, kako objesten in neukrotljiv je bil pred od-hodom v divjino. Spomnil se je tudi doživlja z Indijanci.

— Prav praviš, fant. Prepustim ti svoje mesto in ležem k počitku. Če bi se ranjenec prebudil, mu daj vode, v katero nakaplaš deset kapljic iz tega stekleničke. Vsako uro mu moraš tudi izme-riti temperaturo. Čim bi živo srebro na toplomeru neko črto, me takoj zbudi. Tempera-turo zapisuj, razumeš?

Mladenci je priklimal. — Ne bojte se, doktore, in dobro se naspite.

Dr. Marson je odšel iz šotor in predno je legel k počitku, je še nekaj časa govoril z Goodleyem in Walkerjem. Kmalu je pa zamujeno dohitel.

Stari Goodley ni vedel, česa naj se prej loti. Ali naj kuha obed, ali pregleda zalogo bencina? Ljubezen do letal je premagala želodec in Goodley je sklenil, da lahko tudi to pot porabi konzerve. Odšel je k letalom.

Nevhita je bila vendarle pustila na »Chiquitti« svoje aledove in za delo je moral prijeti ne samo Goodley, temveč tudi pravkar prebudivši se Wal-ker, ki bi bil najraje odihel v šotor s svojim fil-mom po fotoaparatu in nalivno pero.

— Čujte, papir in plošče boste lahko kvarili tu-di pozneje. Zdaj je najvažnejše popraviti, kar nam je pokvaril vihar na letalih, — je odločil Goodley. In pri tem je tudi ostalo, čeprav je imel Walker še čez nekaj minut svoje pomisleke.

Bili so pa enako hitro zavrženi: Kaj, vi bi ho-teli, da bi mi pomagal Hales? On je izginil s Car-terjem takoj zjutraj čim sem se prebudil. Odpelja-

la sta se s čolnom na izlet okrog ribnika in vzela s seboj ne samo cel arzenal, temveč tudi aparate in zemljevide. To je gotovo težje delo, kakor pa čakati, da vas stari Goodley odpelje nad jezero, da bi tam fotografirali.

Walker je sicer protestiral proti takemu omalo-važevanju svojega dela, toda Goodley mu je za-mašil usta z novo hudomušno opazko in se mašče-val s tem, da je dočel Walkerju samo težje delo.

Delala sta skoraj celo uro, ne da bi še kaj go-vorila.

In najbrž bi popoldne ne bila govorila, da ni po-čil na jezeru strel.

Stari Goodley je takoj odložil svoje miroljubno orodje in pograbil puško. Njegovemu zgledu je sledil tudi Walker in oba sta budno pazila, da-li se bo slišalo še kakšno znamenje boja. Toda bilo je vse tiho.

Vendar je pa to prezgodaj zaključilo njuno de-lo.

— Ne bom miren, dokler ju ne zagledam, — je dejal Goodley in sam odložil delo.

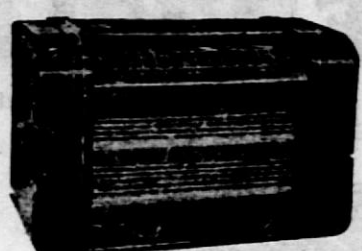
Walker pa to pot ni odnehal. Gotovo je Carter kaj ustrelil; tak strelac ne bo po nepotrebnem streljal, — je menil in prav je imel.

Ko sta se čez dobro uro Hales in Carter vrnila s čolnom, ni bilo treba več pojasnjovati, komu je veljal strel. V čolnu je bil Carterjev plen: tapuru močno podobna divja žival.

Samo trije možje so ostali v taborišču, drugi so bili zaposleni zunaj.

RADIO APARATI

novi tipi od Din 750.— naprej

Velika izbira!

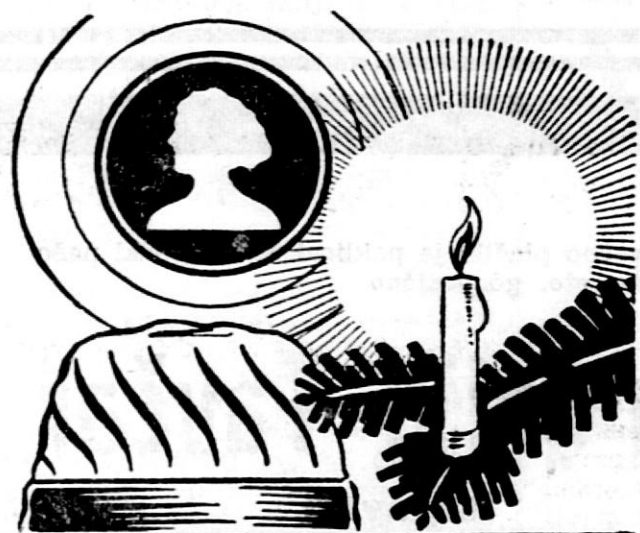
KAPSCH - MEDIATOR - BLAUPUNKT

„TEHNIK“ JOSIP BANJAI,
Ljubljana, M. C. lošičeva c. 20, tel. 34-19

STE SE ŽE PREPRIČALI

da vam je »SLAVIN« pri snazanju štedilnika, jedilnega pribora, emailiranih predmetov, steklenine medenine t. d. neobhodno potreben? »SLAVIN« vam vse to osnaži brez drugih pripomočkov. Zahtevajte pri svojem trgovcu samo domače čistilo

SLAVIN

DR. OETKERjev pecilni prašek
in vanilinov sladkor

Vabilo

k rednemu občnemu zboru

OKRAJNE POSOJILNICE r. z. z. n. z.
v Ormožu

ki se bo vršil v zadržnih prostorih v sredo 3. januarja 1939
ob 13.30 uri

Dnevni red:

1. Poročilo o dovoljeni sanaciji ter o na podlagi sanacijskih odredb izvršenih ukrepov.
2. Odobritev bilance za leto 1937.
3. Izvolitev načelnika in nadzorstva.
4. Odobritev proračuna osebnih in materialnih izdatkov za leto 1939.

V smislu § 29 zadržnih pravil se vrši v slučaju, da bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, ob 14. uri drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih zadržnikov.

NAČELSTVO

EXPRESS KAVA

DIN 1.—

VGOSTILNI „PRI LOVCU“, Rimska c. 24
vogal Bleiweisova c. 2

„MARLYNE“

je prvi moderni kozmetični salon v Ljubljani, in se nahaja poleg nove palače banke Slavije. Vhod iz Gajeve ulice. — Cenjene dame sprejema od 9. do 12. dopoldne in od 14. do 18. popoldne ter se za obilen obisk priporoča

Draga Bottos

Otroški vozčki
najnovjših
modelov

Dvokolena,
motorji,
triklji

Šivalni
stroji
pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Za vse mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

MAKSA ZABUKOVCA

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo sem dolžna kirurškemu oddelku II, predvsem g. dr. Bajcu, g. primariju za poživljajni trud. Č. sestram bolnice, posebno č. s. Gabriji in Labore, tudi za njuno spremstvo na zadnji poti, in sestram Marijinega doma za skrbno nego, dalje prav vsem, ki ste mi z obiski lajšali trpljenje za časa bolezni, pri čemer hvala.

Iskreno se zahvaljujem pred. duhovščini, vsem uslužbencom električne cestne železnice, vsem darovalcem krasnega cvetja. Prav lepa hvala pevcem in njegovim prijateljem. Vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, še enkrat prišrna hvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 19. t. m. ob 6. uri sptraj v Dravljah.

Gleboke žalujoča soproga ANGELCA

Otroški vozčki
najnovjših
modelov

Dvokolena,
motorji,
triklji

Šivalni
stroji
pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Za vse mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

MAKSA ZABUKOVCA

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo sem dolžna kirurškemu oddelku II, predvsem g. dr. Bajcu, g. primariju za poživljajni trud. Č. sestram bolnice, posebno č. s. Gabriji in Labore, tudi za njuno spremstvo na zadnji poti, in sestram Marijinega doma za skrbno nego, dalje prav vsem, ki ste mi z obiski lajšali trpljenje za časa bolezni, pri čemer hvala.

Iskreno se zahvaljujem pred. duhovščini, vsem uslužbencom električne cestne železnice, vsem darovalcem krasnega cvetja. Prav lepa hvala pevcem in njegovim prijateljem. Vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, še enkrat prišrna hvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 19. t. m. ob 6. uri sptraj v Dravljah.

Gleboke žalujoča soproga ANGELCA

Otroški vozčki
najnovjših
modelov

Dvokolena,
motorji,
triklji

Šivalni
stroji
pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Za vse mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

MAKSA ZABUKOVCA

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo sem dolžna kirurškemu oddelku II, predvsem g. dr. Bajcu, g. primariju za poživljajni trud. Č. sestram bolnice, posebno č. s. Gabriji in Labore, tudi za njuno spremstvo na zadnji poti, in sestram Marijinega doma za skrbno nego, dalje prav vsem, ki ste mi z obiski lajšali trpljenje za časa bolezni, pri čemer hvala.

Iskreno se zahvaljujem pred. duhovščini, vsem uslužbencom električne cestne železnice, vsem darovalcem krasnega cvetja. Prav lepa hvala pevcem in njegovim prijateljem. Vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, še enkrat prišrna hvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 19. t. m. ob 6. uri sptraj v Dravljah.

Gleboke žalujoča soproga ANGELCA

Otroški vozčki
najnovjših
modelov

Dvokolena,
motorji,
triklji

Šivalni
stroji
pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Za vse mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

MAKSA ZABUKOVCA

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo sem dolžna kirurškemu oddelku II, predvsem g. dr. Bajcu, g. primariju za poživljajni trud. Č. sestram bolnice, posebno č. s. Gabriji in Labore, tudi za njuno spremstvo na zadnji poti, in sestram Marijinega doma za skrbno nego, dalje prav vsem, ki ste mi z obiski lajšali trpljenje za časa bolezni, pri čemer hvala.

Iskreno se zahvaljujem pred. duhovščini, vsem uslužbencom električne cestne železnice, vsem darovalcem krasnega cvetja. Prav lepa hvala pevcem in njegovim prijateljem. Vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, še enkrat prišrna hvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 19. t. m. ob 6. uri sptraj v Dravljah.

Gleboke žalujoča soproga ANGELCA

Otroški vozčki
najnovjših
modelov

Dvokolena,
motorji,
triklji

Šivalni
stroji
pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Za vse mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

MAKSA ZABUKOVCA

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo sem dolžna kirurškemu oddelku II, predvsem g. dr. Bajcu, g. primariju za poživljajni trud. Č. sestram bolnice, posebno č. s. Gabriji in Labore, tudi za njuno spremstvo na zadnji poti, in sestram Marijinega doma za skrbno nego, dalje prav vsem, ki ste mi z obiski lajšali trpljenje za časa bolezni, pri čemer hvala.

Iskreno se zahvaljujem pred. duhovščini, vsem uslužbencom električne cestne železnice, vsem darovalcem krasnega cvetja. Prav lepa hvala pevcem in njegovim prijateljem. Vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, še enkrat prišrna hvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 19. t. m. ob 6. uri sptraj v Dravljah.

Gleboke žalujoča soproga ANGELCA

Otroški vozčki
najnovjših
modelov

Dvokolena,
motorji,
triklji

Šivalni
stroji
pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Za vse mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

MAKSA ZABUKOVCA

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo sem dolžna kirurškemu oddelku II, predvsem g. dr. Bajcu, g. primariju za poživljajni trud. Č. sestram bolnice, posebno č. s. Gabriji in Labore, tudi za njuno spremstvo na zadnji poti, in sestram Marijinega doma za skrbno nego, dalje prav vsem, ki ste mi z obiski lajšali trpljenje za časa bolezni, pri čemer hvala.

Iskreno se zahvaljujem pred. duhovščini, vsem uslužbencom električne cestne železnice, vsem darovalcem krasnega cvetja. Prav lepa hvala pevcem in njegovim prijateljem. Vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, še enkrat prišrna hvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 19. t. m. ob 6. uri sptraj v Dravljah.

Gleboke žalujoča soproga ANGELCA

Otroški vozčki
najnovjših
modelov

Dvokolena,
motorji,
triklji

Šivalni
stroji
pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Za vse mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

MAKSA ZABUKOVCA

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo sem dolžna kirurškemu oddelku II, predvsem g. dr. Bajcu, g. primariju za poživljajni trud. Č. sestram bolnice, posebno č. s. Gabriji in Labore, tudi za njuno spremstvo na zadnji poti, in sestram Marijinega doma za skrbno nego, dalje prav vsem, ki ste mi z obiski lajšali trpljenje za časa bolezni, pri čemer hvala.

Iskreno se zahvaljujem pred. duhovščini, vsem uslužbencom električne cestne železnice, vsem darovalcem krasnega cvetja. Prav lepa hvala pevcem in njegovim prijateljem. Vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, še enkrat prišrna hvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 19. t. m. ob 6. uri sptraj v Dravljah.

Gleboke žalujoča soproga ANGELCA

Otroški vozčki
najnovjših
modelov

Dvokolena,
motorji,
triklji

Šivalni
stroji
pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Za vse mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

MAKSA ZABUKOVCA

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo sem dolžna kirurškemu oddelku II, predvsem g. dr. Bajcu, g. primariju za poživljajni trud. Č. sestram bolnice, posebno č. s. Gabriji in Labore, tudi za njuno spremstvo na zadnji poti, in sestram Marijinega doma za skrbno nego, dalje prav vsem, ki ste mi z obiski lajšali trpljenje za časa bolezni, pri čemer hvala.

Iskreno se zahvaljujem pred. duhovščini, vsem uslužbencom električne cestne železnice, vsem darovalcem krasnega cvetja. Prav lepa hvala pevcem in njegovim prijateljem. Vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, še enkrat prišrna hvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 19. t. m. ob 6. uri sptraj v Dravljah.

Gleboke žalujoča soproga ANGELCA

Otroški vozčki
najnovjših
modelov

Dvokolena,
motorji,
triklji

Šivalni
stroji
pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Za vse mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

MAKSA ZABUKOVCA

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo sem dolžna kirurškemu oddelku II, predvsem g. dr. Bajcu, g. primariju za poživljajni trud. Č. sestram bolnice, posebno č. s. Gabriji in Labore, tudi za njuno spremstvo na zadnji poti, in sestram Marijinega doma za skrbno nego, dalje prav vsem, ki ste mi z obiski lajšali trpljenje za časa bolezni, pri čemer hvala.

Iskreno se zahvaljujem pred. duhovščini, vsem uslužbencom električne cestne železnice, vsem darovalcem krasnega cvetja. Prav lepa hvala pevcem in njegovim prijateljem. Vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, še enkrat prišrna hvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 19. t. m. ob 6. uri sptraj v Dravljah.

Gleboke žalujoča soproga ANGELCA

Otroški vozčki
najnovjših
modelov

Dvokolena,
motorji,
triklji

Šivalni
stroji
pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Za vse mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

MAKSA ZABUKOVCA

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo sem dolžna kirurškemu oddelku II, predvsem g. dr. Bajcu, g. primariju za poživljajni trud. Č. sestram bolnice, posebno č. s. Gabriji in Labore, tudi za njuno spremstvo na zadnji poti, in sestram Marijinega doma za skrbno nego, dalje prav vsem, ki ste mi z obiski lajšali trpljenje za časa bolezni, pri čemer hvala.

Iskreno se zahvaljujem pred. duhovščini, vsem uslužbencom električne cestne železnice, vsem darovalcem krasnega cvetja. Prav lepa hvala pevcem in njegovim prijateljem. Vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, še enkrat prišrna hvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 19. t. m. ob 6. uri sptraj v Dravljah.

Gleboke žalujoča soproga ANGELCA

Otroški vozčki
najnovjših
modelov

Dvokolena,
motorji,
triklji

Šivalni
stroji
pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Za vse mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti svojega nepozabnega